

BILTEN

ISSN 1800-5101

Univerziteta Crne Gore

<http://www.ucg.ac.me>Univerzitet Crne Gore
Cetinjska br. 2Broj: 356
Godina : 2015.
Podgorica, 5. novembar 2015.

Broj primjeraka : 100

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za za grupu predmeta: Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo na Biotehničkom fakultetu.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 18.04.2015. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR BOŽIDARKA MARKOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 01.11.1966. godine u Nikovićima, opština Pluzine, Crna Gora. Osnovnu i srednju medicinsku školu završila sam u Foči, Bosna i Hercegovina. Poljoprivredni fakultet u Sarajevu, Odsjek za stočarstvo, završila sam u februaru 1990.

Postdiplomske studije na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu, na grupi za Odgajivanje i reprodukciju domaćih životinja, upisala sam 1993. godine, a magistarski rad pod nazivom: "Proizvodne i reproduktivne osobine različitih varijeteta koza u Crnoj Gori", odbranila u julu 1997.

Doktorsku disertaciju pod naslovom: "Osobine mlječnosti balkanske koze i polimorfizam *alfa S1* kazeina" odbranila sam u januaru 2004. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu. Dobitnik sam stipendije Norveškog istraživačkog savjeta koju sam koristila 2002. godine za četvoromjesečno usavršavanje na Poljoprivrednom univerzitetu Norveške u As-u, tokom kojeg sam uradila i dio istraživanja za potrebe izrade doktorke disertacije. Pohađala sam više međunarodnih kurseva o primjeni metoda molekularne biotehnologije u naučnim istraživanjima u stočarstvu, a potom primjeni u selekciji i odgajivanju domaćih životinja. Najznačajaniji su: Training course of molecular genetic – 2001. u Sloveniji, Application of molecular methods in selection and conservation of domestik animals – Skoplje 2002. i Regional training course on genomic DNA preparation, microsatellite analyses and sequencing – Centar za atomsku energiju u Beču 2009. Realizovala sam više studijskih boravaka u nekoliko evropskih država: Italija 2004 i 2013, Slovenija 2006 i 2013, Mađarska 2010 i 2012, Ukrajina 2012, Grčka 2014, Njemačka 2011 i 2014.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA (Spisak refernci dat je u Biltenu 254, maj 2010. godine)

Učestvovala sam ili učestvujem, kao istraživač ili rukovodilac, u realizaciji više nacionalnih projekata i međunarodnih projekata (2 FP7 projekta, 3 TEMPUS, HERD, HERIC i dr), kao i neke od programa Ministarstva poljoprivrede. Nacionalni sam koordinator za animalne genetičke resurse u FAO-u. Bila sam dio radnog tima za izradu Zakona o stočarstvu, član sam radne grupe za pregovore Crne Gore sa EU za Poglavlje 11 i dr.

Do sada sam kao autor ili koautor objavila oko 80 naučnih i stručnih radova u domaćim i međunarodnim časopisima ili na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu.

PODACI O RADNIM MJESTIMA

Od septembra 1991. do maja 1992. godine radila sam u DP HOLDING "YUKO" Žitište - Zrenjanin, a od 1. maja 1992. godine radim u Centru za stočarstvo Poljoprivrednog, kasnije Biotehničkog instituta, a danas Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, gdje radim i sada.

Do odbrane magistarskog rada radila sam kao istraživač saradnik, a u zvanje višeg istraživača birana sam 1997. godine. U zvanje naučnog saradnika u oblasti stočarstva birana sam u novembru 2004, a u zvanje vanrednog profesora za predmete: Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo izabrana sam u junu 2010. godine.

Bila sam član radne grupe za izradu Elaborata za dobijanje početne akreditacije za studije Poljoprivrede 2005. godine, zatim član radne grupe za reakreditaciju studijskih programa (2007. i 2012. godine) koji se realizuju na Biotehničkom fakultetu. Rukovodilac sam osnovnih akademskih studija - studijskog programa Stočarstvo od njegovog osnivanja (2005/2006). Na osnovnim akademskim studijama Stočarstva izvodim nastavu na predmetima: Opšte stočarstvo, Ovčarstvo i kozarstvo i predmetu Stručna praksa, a na specijalističkim akademskim studijama na predmetu Biotehnologija u stočarstvu i na izbornom predmetu Genetički resursi u stočarstvu.

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	8,5
Broj referenci*broj bodova				1*3,5	1*5	
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	16,5
Broj referenci*broj bodova		1*3,5 1*6	1*4 1*2	2*0,5		
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	6,3
Broj referenci*broj bodova			1*2 2*1 2*0,7 1*0,5	2*0,2		
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje				1.4.1	1.4.2	
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije			1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.	
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						31,3
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		

Broj referenci*broj bodova				
3.2. Priručnici		3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.
Broj referenci*broj bodova				
3.3. Gostujući profesor			3.3.1.	3.3.2.
Broj referenci*broj bodova				
3.4. Mentorstvo		3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.
Broj referenci*broj bodova			1*2	
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)				5
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST				7
4. STRUČNA DJELATNOST				
4.1. Stručna knjiga			4.1.1.	4.1.2.
Broj referenci*broj bodova			1*2	
4.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.
Broj referenci*broj bodova		1*3		
4.3. Stručni članak				4.3.1.
Broj referenci*broj bodova				
4.4. Objavljeni prikazi				4.4.1.
Broj referenci*broj bodova				
4.5. Popularno-stručni članci				4.5.1.
Broj referenci*broj bodova				
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost				4.6.1.
Broj referenci*broj bodova				
UKUPNO ZA STRUCNU DJELATNOST				20

PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
1.1. Monografije		
1.1.4. Knjiga studijskog karaktera izdata u inostranstvu		
1. Marković Božidarka , Marković, M.(2010): Review of Agriculture and agricultural policy in Montenegro. Chapter 7 in book: Agriculture in the Western Balkan Countries, page: 165–188. ISBN: 978-3-938584-51-4, Editor: Tina Volk, Publisher: Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe – IAMO, 2010. (www.iamo.de/dok/sr_vol57.pdf)	7	7
2. Milan Marković, Božidarka Marković , Biljana Lazović (2012): High Natural Value Farming in Europe - Montenegro (page: 302-310). ISBN: 978-3-89735-657-3, Editors: Rainers Oppermann, Guy Beaufoy, Gwyn Jones, Publisher: Verlag regionalkultur (www.verlag-regionalkultur.de)	7	3,5
1.1.5 Dio naučne monografije izdate kod nas ili u okruženju čiji su izdavači nacionalne akademije nauka i državni univerziteti		
3. Grupa autora (2010): Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti: Životna sredina i održivi razvoj – Obezbeđivanje hrane, M. Marković, Biljana Lazović, Božidarka Marković , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Volumen: 73, knjiga 2, ISBN 978-86-7215-244-9; COBISS.CG-ID 16194320, str. 283-313.	5	2,5
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		
1.2.1 Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama		
2. Ivica Medugorac, Claudia E. Veit-Kensch, Jelena Ramljak, Muhamed Brka, Božidarka Marković , Srđan Stojanović, Hysen Bytyqi, Ljupče Kochoski, Kristaq Kume, Jorn Bennowitz & Martin Forster (2011): Conservation priorities of genetic diversity in domesticated metapopulations: a study in taurine cattle breeds. Journal of Ecology and Evolution		

1(3), (408–420), ISSN: 2045-7758, doi:10.1002/ece3.39;	7	3,5
3. Haidi Arbanasić, Ana Galov, Andreja Ambriović-Ristov, Juraj Grizelj, Georgios Arsenos, Božidarka Marković , Toni Dovenski, Silvijo Vince and Ino Čurik (2013): Extensive polymorphism of the major histocompatibility complex DRA gene in Balkan donkeys: perspectives on selection and genealogy. Animal Genetics 44 (711-716), DOI: 10.1111/age.12054, ISSN: 1365-2052.	7	3,5
4. L. Pérez-Pardal, J. Grizelj, A. Traoré, V. Cubric - Curik, G. Arsenos, T. Dovenski, B. Marković , I. Fernández, M. Cuervo, A. Beja-Pereira, I. Curik and F. Goyache (2014): Lack of mitochondrial DNA structure in Balkan donkey is consistent with a quick spread of the species after domestication. Animal Genetics 45 (144-147), DOI: 10.1111/age.12086, ISSN: 1365-2052;	7	3,5
1.2.2 Radovi objavljeni u časopisima koji se ne nalaze u bazi podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku		
5. Marković, Božidarka , Marković, M., Rmuš, Lidija (2011): Status of milk production sector in Montenegro, Biotechnology in Animal Husbandry (<i>invited paper</i>), Vol 27; No3; p387-396; ISSN: 1450-9156;	4	4
6. Marković, Božidarka , Marković, M., Josipović, S. (2011): The growth during suckling period and carcass traits of kids of balkan goat breed. Macedonian Journal of Animal Science, Vol.1 (1), page 61-66. ISSN: 1857-6907; UDC:636.39.033(497.16)	4	4
7. Martinovic Stjepanovic, Aleksandra, Markovic, M., Markovic, Bozidarka (2011): The current status of the Montenegrin meat industry. Meat technology, Vol. 52, No 1, page: 39-47; ISSN: 0494-9846; UDK: 664.9:614.31:637.5	4	2
8. Aleksandra Martinović, Mirjana Bojanić Rašović, Božidarka Marković , Dušica Radonjić (2012): Ripening profile of semi-hard experimental cheese compared to some commercial varieties. Agriculture & Forestry, Vol 54. (1-4): 61-73; ISSN: 0554-5579, UDK: 637.336:577.15.	4	2
9. Antunac, Z., Marković Božidarka , Novoselec J., Šperanda Marcela, Marković M., Željka Klir,		

Dušica Radonjić, Đidara M. (2013): Comparison of blood mineral in sheep between Dubrovnik ruda and Zetska žuja, Krmiva, Vol 55, No. 2 (89-94) ISSN: 0023-4850,	4	2	milk composition of Pivska pramenka sheep breed through lactation. International Symposium of Animal Science, 23-25. September, Belgrade. Proceeding ISBN: 978-86-7834-199-1 (page 167- 164)	2	2
10. Antunac, Z., Marković Božidarka , Novoselec J., Marković M., Željka Klir (2013): Production potential of endangered breeds of sheep in Croatia and Montenegro. Krmiva, Vol 55, No. 3, (137-142) ISSN: 0023-4850	4	2	20. Marković, B. , Marković, M., (2010): Donkey population in Montenegro and their exterior characteristics. 61 st Annual Meeting of the European Association for Animal Production, 23 -27. August 2010. Heraklion, Greece, Book of abstracts No. 16, ISBN 978-90-8686-074-6; ISSN: 1382-6077, Wageningen Academic Publishers. page 110.	0,4	0,2
11. Božidarka Marković , Milena Bjelanović, Goran Vučić, Per Berg and Bjorg Egelandssdal (2014): Comparison of carcass characteristics and meat quality of Norwegian white sheep breed with two Western Balkan pramenka sheep breeds. Agricultura and Forestry, Vol. 60, No. 1, page: 53-61, ISSN: 0554-5579	4	4	21. B. Marković , M. Marković, A. Stjepanović, D. Radonjić (2012): Growth performances and carcass traits of Bardoka suckling lambs raised in semi extensive system of production. International Conference: Role of research in sustainable development of agriculture and rural areas, Podgorica 23-26. May 2012. Book of abstracts, pg. 114, ISBN: 978-9940-606-03-9,	0,4	0,1
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima i seminarima 1.3.1. Međunarodni kongresi, simpozijumi i seminari			22. Božidarka Marković , Milan Marković, Dušica Radonjić, Ante Ivanković (2013): Changes in body development of Pivska pramenka over the last 40 years. II International symposium and XVIII Scientific conference of agronomists of Republic of Srpska, Trebinje March 26-29, Book of Abstracts, pp 369-370. (ISBN: 978-99938-93-26-4)	0,4	0,1
12. Marković, M., Marković, Božidarka , Bogavac, R., Babović G. (2010): Brown cattle in Montenegro. European Brown Swiss Conference, 14-16.10. 2010, Novo Mesto, Slovenia. Proceedings of the European Brown Swiss Conference, Proceeding ISBN: 978-961-92937-0-6, page 154-165.	2	1	23. Milan Marković, Božidarka Marković (2013): Effect of non-genetic factors on goat milk yield and milk composition. 64 th Annual meeting of the European Association for Animal Production, Nantes, France, 26-30. August 2013. Book of abstracts No. 19, ISBN 978-90-8686-228-3; ISSN: 1382-6077, Wageningen Academic Publishers. Page 261.	0,4	0,2
13. B. Marković , M. Marković, D. Radonjić, M. Veljić (2011): Sustainable sheep and goat production based on local breeds in Montenegro. 8 th Global Conference on the Conservation of Animal Genetic Resources, 4-8 th October 2011., Tekirdag, Turkiye Proceeding ISBN: 978-605-87679-4-2, page 414-420.	2	2	24. Milan Marković, Božidarka Marković (2014): Goat breeding in Montenegro - current status and prospective. ERCG - European regional conference on goat, 7-13. April 2014. Debrecin (Hingary) – Oradea (Romania). Book of abstracts, page 44.	0,4	0,2
14. B. Marković , M. Marković, D. Radonjić (2012): The morphometric characteristics of indigenous sheep populatin named sora. Proceeding of The First International Symposium on Animal Science, 8-10 th November 2012. Belgrade, ISBN: 978-86-7834-164-9, page 57-64	2	2	1.5. Recenziranje 1.5.2. Radova u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazama podataka		
15. B. Marković , Z. Antunović, J. Novoselec, M. Marković, Ž. Klir (2013): Comparison of the exterior characteristics of the endangered sheep breeds in Montenegro and Republic of Croatia. 10th International Symposium - Modern trends in Livestock Production, Beograd 2-4. October, Proceeding, ISBN: 978-86-82431-69-5, page: 325-333 (<i>invited paper</i>)	2	2	25. Recenzirana 2 rada za časopis Poljoprivreda i šumarstvo (ISSN: 0554-5579)	2	2
16. Zvonko Antunović, Božidarka Marković , Josip Novoselec, Milan Marković, Željka Klir, Dušica Radonjić (2014): Hematološki pokazatelji ugroženih pasmina ovaca - dubrovačke rude i zetske žuje. 49. hrvatski i 9. međunarodni simpozij agronoma, Dubrovnik, 16-21. Februar 2014. E-Proceeding, ISBN 978-953-7871-22-2 www.sa.agr.hr/2014/ page: 537-542.	2	1	26. Recenziran 1 rad za 9 th International Symposium on Agriculture – Dubrovnik, 16-21. Februara 2014., E-Proceeding, ISBN 978-953-7871-22-2	1	1
17. Ivica Marić, Zvonko Antunović, Marcela Šperanda, Božidarka Marković , Josip Novoselec, Željka Klir (2014): Utjecaj hranidbe i dobi na metabolički profil janjadi dubrovačke rude. 49. hrvatski i 9. međunarodni simpozij agronoma, Dubrovnik, 16-21. February 2014. E-Proceeding ISBN 978-953-7871-22-2 www.sa.agr.hr/2014/ page: 610-615	2	1	27. Recenzirana 2 rada za 24th International Scientific-Expert Conference on Agriculture and Food Industry, 25 th to 28 th September 2013, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. Conference Proceeding	2	2
18. B. Egelandssdal, S. Stojković, V. Grabež, M. Bjelanović, G. Vučić, A. Martinović, Pallin, E., B. Markovic & P. Berg (2014): Dry cured sheep/lamb meat: norwegian birkebeiner “fenalår” compared with sheep pastrma from Bosnia & Herzegovina and Montenegro. 60 th International congress of Meat Science and technology, August 17 th – 22 nd , Uruguay. Proceedings – Archivos Latinoamericanos de Production Animal, Volume 22, Supplement 1, ISSN: 1022-1301 (page	2	1	UKUPNO ZA NAUCNOISTRAZIVACKU DJELATNOST		61,3
19. Marković B. , Marković M., Mirecki S., Radonjić D. (2014): Variation of milk yield and			3. PEDAGOŠKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
			3.1.2. Korišćenje referentnog inostranog udžbenika kod nas		
			1. Biotechnology in Animal Husbandry, Edited by R. Renaville and A. Burny. (Gembloux agricultural University, Gembloux, Begium), ISBN: 978-90-481-5667-2	5	5
			3.4.2. Mentorstvo na postdiplomskim studijama (kod magisterija i specijalizacija)		
			1. Mentor specijalističkog rada kandidata Kovačević Stanimira: Autohtone populacije ovaca u Crnoj Gori, Biotehnički fakultet Podgorica, jul 2010.	2	1
			2. Mentor specijalističkog rada kandidata Tomović		

Željka: Korišćenje silaže u ishrani ovaca. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, jul 2010.	2	1			
3. Mentor specijalističkog rada kandidata Čalić Veljka: Mjesto i uloga pivske pramenke u crnogorskom ovčarstvu. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, jul 2010.	2	1			
4. Mentor specijalističkog rada kandidata Šarac Branka: Kozarska proizvodnja u Crnoj Gori i mogućnost njenog unapređivanja. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, jul 2011.	2	1			
5. Mentor specijalističkog rada kandidata Jovičić Damjana: Intenziviranje proizvodnje mesa sjeničke rase ovaca u Crnoj Gori. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, jul 2011,	2	1			
6. Mentor specijalističkog rada kandidata Bakrač Marije: Proizvodnja jagnječeg mesa, prinos i kvalitet trupova. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, jul 2011,	2	1			
7. Mentor specijalističkog rada kandidata Adžić Marine: Stanje i perspektive razvoja stočarstva na području durmitorskih opština. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, oktobar 2011,	2	1			
8. Mentor specijalističkog rada kandidata Šahman Mirele: Osobine porasta i klanični parametri jaradi domaće balkanske koze. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, novembar 2011,	2	1			
9. Mentor specijalističkog rada kandidata Manojlović Dragane: Stanje stočarske proizvodnje na teritoriji opštine Nikšić i mogućnosti njegovog unapređenja. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, oktobar 2013.	2	1			
10. Mentor specijalističkog rada kandidata Bošković Jelene: Osobine mliječnosti domaće balkanske koze i mogućnosti njenog unapređenja. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, decembar 2013.	2	1			
11. Mentor specijalističkog rada kandidata Popović Anđele: Značaj vještačkog osjemenjivanja u unapređenju crnogorskog stočarstva. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, april 2014.	2	1			
12. Mentor specijalističkog rada kandidata Vukčević Slađane: Ovčarska proizvodnja u Evropskoj Uniji. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, septembar 2014.	2	1			
13. Mentor specijalističkog rada kandidata Raičković Slađane: Podsticajne mjere u stočarstvu i njihov značaj u razvoju sektora'. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet Podgorica, decembar 2014.	2	1			
3.5. Kvalitet pedagoškog rada					
1. Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave, na osnovu studentskih anketa i zaključka Vijeća Biotehničkog fakulteta, (sjednica Vijeća od 20.05.2015)	5	5			
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST		23			
4. STRUČNA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.			
4.1.1 Stručna knjiga izdata u Inostranstvu					
1. Grupa autora (2013): BUSHA old cattle in the Balkan. Dio - Božidarka Marković , Milan Marković: Busha – autochthonous breed of cattle in Montenegro (page 45-53). Editor: ERFPP – European Regional Focal Point for Animal genetic Resources.	6	3			
4.1.2 Stručna knjiga izdata u zemlji					
2. Grupa autora (2011): Priručnik za poljoprivredne proizvođače (160 str.) Božidarka					
			Marković: Ovčarska proizvodnja, Centar za razvoj agrara, Bijelo Polje, str. 126-134. (ISBN:978-9940-9364-0-2)	3	1,5
			3. Grupa autora (2011): Osnove poljoprivredne proizvodnje (141 str.), Božidarka Marković: Kozarska proizvodnja, Centar za razvoj agrara i Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Bijelo Polje, str. 123-135 (ISBN:978-9940-9364-1-9 i 978-86-85789-33-5).	3	1,5
			4.4. Objavljeni prikazi, izvještaji i ekspertize		
			1. Markovic, M., Markovic, Božidarka 2009: Assessment of the Competitiveness of the dairy food chain in Montenegro, AgriPolicy - Enlargement Network for Agripolicy Analysis. http://www.europartnersearch.net/agripolicy/	0,5	0,5
			2. Markovic, M., Markovic, Božidarka , Rmuš, Lidija and Volk, Tina, 2009: Agricultural statistics database – survey on data and methodology in Montenegro. http://www.europartnersearch.net/agripolicy/	0,5	0,5
			3. Markovic M., Markovic B. , Batakovic R. 2010: 'Report on stakeholder consultation on direct payments in Montenegro.' AgriPolicy - Enlargement Network for Agripolicy Analysis, http://www.europartnersearch.net/agripolicy/	0,5	0,5
			4. Markovic M. and Markovic B. 2010 'Review of available literature on direct payments in Montenegro.' AgriPolicy - Enlargement Network for Agripolicy Analysis, http://www.europartnersearch.net/agripolicy/	0,5	0,5
			4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost Nacionalni projekti:		
			1. Rukovodilac nacionalnog projekta: Fenotipska i molekularno genetska karakterizacija nekih autohtonih rasa ovaca u Crnoj Gori. Ministarstvo nauke Crne Gore (2012-2015), Grant agreement no: 01-648.		
			2. Član radnog tima na projektu: Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti, oblast poljoprivreda – obezbjeđenje hrane. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, (2009– 2010);		
			3. Član užeg radnog tima i rukovodilac radnog paketa na projektu HERIC: Valorising the Montenegrin Katuns through sustainable development of agriculture and tourism. Ministarstvo nauke CG (2015-2017).		
			Međunarodni projekti:		
			4. Učesnik i glavni istraživač iz Biotehničkog fakulteta na FP7 projektu: Enlargement Network for AgriPolicy Analysis, Grant Agreement Number 211760, KBBE;		
			5. Član užeg radnog tima na projektu FP7 REGPOT 2010-5 projekta: Fostering a Science-based Development of a Sustainable Montenegrin Agriculture – AgriSciMont (2010-2013), Grant agreement no: 256718;		
			6. Koordinator za Crnu Goru na HERD (High Education Research Development) projektu: "Comparison of lamb carcass and meat quality of breeds in western Balkan and Norway achieving improved palatability, sale and sustainability", finansiran od strane Norveške Vlade (2011-2015).		
			7. Rukovodilac Bilateralnog projekta: Proizvodni potencijal i metabolički profil ugroženih rasa ovaca (Crna Gora – Hrvatska), 2012-2014.		
			8. Član istraživačkog tima na projektu bilateralne saradnje sa Hrvatskom: Kreiranje regionalne strategije očuvanja genetičke raznolikosti u animalnoj proizvodnji (Crna Gora – Hrvatska), 2012-2014.		
			9. Član užeg radnog tima na projektu Tempus CARDS, CD_UM_JEP40143_2006, project on Support Network for Improvement of the		

Strategic Planning, 2007-2009.		
10. Tempus CARDS 145040-2008-DEJPCPCR, project on Improvement and establishment of biotechnology in higher education, 2009-2011, član radnog tima.		
Ostale stručne djelatnosti:		
11. Nacionalni koordinator za animalne genetičke resurse u FAO i ERFPP od 2008.		
12. Član ERFPP radne grupe - Information and Documentation za animalne genetičke resurse I odgovorna za vođenje nacionalne baze podataka u DAD-ISu I EFABISu.		
13. Odgovorno lice (rukovodilac) za implementaciju programa očuvanja genetičkih resursa u stočarstvu – linija Agrobudžeta 2.1.1 Ministarstva poljoprivrede od 2008. godine.		
14. Član uredništva časopisa: Poljoprivreda i šumarstvo - Agriculture and Forestry, Izdavač. Biotehnički fakultet – Podgorica, ISSN: 0554-5579.		
15. Član uredništva časopisa "Stočarstvo" - STOCKBREEDING, Izdavač: Hrvatsko agronomsko društvo – Zagreb, ISSN: 0351 0832.		
16. Rukovodilac osnovnih akademskih studija – studijskog programa Stočarstvo od 2005 do danas,		
17. Član užeg radnog tima za izradu elaborata za početnu akreditaciju stujskih programa 2005. godine i dokumenata reakreditacije studijskih programa na Biotehničkom fakultetu 2007 i 2012. godine.		
18. Predsjednik tehničkog komiteta za meso, ribu i preradevine Privredne komore Crne Gore za dodjelu oznake kvaliteta "Dobro iz Crne Gore".		
19. Član sam radne grupe za pregovore Crne Gore sa EU za Poglavlje 11.	20	20
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST		28,5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	29	64	61.3	111.3
3. PEDAGOŠKI RAD	13	14	23	30
4. STRUČNI RAD	7	12	28.5	51.5
UKUPNO	49	80	112.8	192.8

PREGLED NAJVAŽNIJIH NAUČNIH DJELA

1. Grupa autora (2006): Crnogorska poljoprivreda i Evropska unija, dio: **Božidarka Marković**, L. Juvančić: Ruralni razvoj - anketa poljoprivrednih gazdinstava, ISBN 86-85799-02-3; COBISS.CG-ID 10527504, str. 185-224.
2. Grupa autora (2006): Monografija - Catalog of West Balkan Pramenka sheep breed types, poglavlje: **Marković Božidarka**, Adžić, N., Marković, M." Pramenka breed types of Montenegro" (page: 63-73). ISBN: 9989-845-23-9, COBISS.MK-ID: 6559306, University St's. "Cyril and Methodius", Faculty of Agricultural Science and Food, Skoplje, Macedonia. Editors: Kocho Porchu and Božidarka Marković.
3. M. Činkulov, Z. Popovski, K. Porcu, B. Tanaskovska, A. Hodžić, H. Bytyqi, V. Margeta, R. Đedović, A. Hoda, M. Brka, **B. Marković**, B. Vazic, M. Vegara, I. Olsaker & J. Kantanen (2008): Genetic diversity and structure of the West Balkan Pramenka sheep types as revealed by microsatellite and mitochondrial DNA analysis. Journal of Animal Breeding and Genetic, Vol. 125, No. 6, pg. 417-426., ISSN: 0931-2668 (SCI lista)
4. **Marković Božidarka**, Marković, M., Adžić, N. (2007): The farm animal genetic resources of Montenegro. Biotechnology

- in Animal Husbandry, Vol. 23, 3-4, page: 1-11, ISSN: 1450-9156. www.istocar.bg.ac.rs/casopiseng.htm
5. **Božidarka Marković**, Marković, M., Jovanović, S., Krajinović, M. (2009): Gene frequencies of caprine alpha S1 casein polymorphism in Montenegrin Balkan Breed of goat. Acta Veterinaria, Vol. 59, No 5-6 ISSN 0567-8315, UDK 619:636.32/.38.082.12, pg. 613-619, www.vet.bg.ac.rs/~acta, SCI expanded lista.
6. **Marković Božidarka**, Marković, M.: Review of Agriculture and agricultural policy in Montenegro, Chapter 7 of book: Agriculture in the Western Balkan Countries, page: 165-188. ISBN: 978-3-938584-51-4, Edited by Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe – IAMO, 2010.
7. Ivica Medugorac, Claudia E. Veit-Kensch, Jelena Ramljak, Muhamed Brka, **Božidarka Marković**, Srđan Stojanović, Hysen Bytyqi, Ljupče Kochoski, Kristaq Kume, Jörn Bennowitz & Martin Forster (2011): Conservation priorities of genetic diversity in domesticated metapopulations: a study in taurine cattle breeds. Journal of Ecology and Evolution 1.3 (408-420), ISSN: 2045-7758, doi: 10.1002/ece3.39; IF: 1.66
8. Haidi Arbanasić, Ana Galov, Andreja Ambriović-Ristov, Juraj Grizelj, Georgios Arsenos, **Božidarka Marković**, Toni Dovenski, Silvijo Vince and Ino Čurik (2013): Extensive polymorphism of the major histocompatibility complex DRA gene in Balkan donkeys: perspectives on selection and genealogy. Animal Genetics 44 (711-716), DOI: 10.1111/age.12054, ISSN: 1365-2052. IF: 2,21
9. L. Pérez-Pardal, J. Grizelj, A. Traoré, V. Cubric - Curik, G. Arsenos, T. Dovenski, **B. Marković**, I. Fernández, M. Cuervo, A. Beja-Pereira, I. Curik and F. Goyache (2014): Lack of mitochondrial DNA structure in Balkan donkey is consistent with a quick spread of the species after domestication. Animal Genetics 45 (144-147), DOI: 10.1111/age.12086, ISSN: 1365-2052; IF: 2,21.
10. **Marković, Božidarka**, Marković, M., Rmuš, Lidija (2011): Status of milk production sector in Montenegro. Biotechnology in Animal Husbandry (invited paper), Vol 27; No3; p387-396; ISSN: 1450-9156;
11. **Marković, Božidarka**, Marković, M., Josipović, S. (2011): The growth during suckling period and carcass traits of kids of balkan goat breed. Macedonian Journal of Animal Science, Vol.1 (1), page 61-66. ISSN: 1857-6907; UDC:636.39.033(497.16)
12. **Božidarka Marković**, Milena Bjelanović, Goran Vučić, Per Berg and Bjorg Egelanddal (2014): Comparison of carcass characteristics and meat quality of Norwegian white sheep breed with two Western Balkan pramenka sheep breeds. Agricultura and Forestry, Vol. 60, No. 1, page: 53-61, ISSN: 0554-5579

UNIVERZITETU CRNE GORE

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore broj 07-1870 od 12.06.2015. godine imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za predmete: Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo na **Biotehničkom fakultetu**.

IZVEŠTAJ RECENZENTA

I OCENA USLOVA

Univerzitet Crne Gore je 18.04.2015. u dnevnom listu "Pobjeda" objavio konkurs za izbor u akademsko zvanje za predmete: **OPŠTE STOČARSTVO I OVČARSTVO I KOZARSTVO** na Biotehničkom fakultetu. Na konkurs se prijavio jedan kandidat, dr Božidarka Marković, vanredni profesor na Biotehničkom fakultetu u Podgorici.

Na osnovu analize dostavljenog konkursnog materijala smatram da dr Božidarka Marković ispunjava sve pravno formalne uslove za izbor u akademsko zvanje, koji su utvrđeni Mjerilima za izbor u akademsko i naučna zvanja i Statutom Univerziteta Crne Gore i Zakonom o visokom obrazovanju.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Razmatranjem priloženih naučnoistraživačkih radova, koji predstavljaju okosnicu rada svakog univerzitetskog nastavnika,

može se zaključiti da je naučnoistraživački rad dr Božidarke Marković bio veoma bogat kako po sadržaju, tako i po aktuelnosti tema. U periodu od prethodnog izbora u zvanje kandidatkinja je objavila 3 rada - poglavljna u monografiji i/ili knjizi studijskog karaktera, 3 rada objavljena u časopisima sa SCI liste, 7 radova u časopisima koji imaju široku međunarodnu distribuciju i štampaju se isključivo na engleskom jeziku i 13 radova na međunarodnim konferencijama i simpozijumima. Dominatna oblast naučnoistraživačkog rada dr Božidarke Marković čine različiti aspekti stočarstva, počev od genetike, odgajivanja, kvalitativni parametri proizvodnje pojedinih vrsta stoke, sa naglaskom na genetičke resurse u stočarstvu, pre svega u ovcarstvu i kozarstvu.

Iz celokupnog naučnog opusa kandidatkinje posebnu pažnju zaslužuju naučni radovi koji su objavljeni u međunarodnim časopisima sa SCI liste (radovi br. 4, 5 i 6).

Rad broj 4 pod objavljen u časopisu *Ecology and Evolution* predstavlja vrlo vrijedan doprinos proučavanju genetskog diverziteta domestificirane metapopulacije balkanske autohtone rase goveda – buše, urađene na bazi analize 105 mikrosatelita. Proučavanja provedena na populacijama buše iz devet balaknskih država i poredena sa još 12 visoko produktivnih (plemenitih) rasa goveda iz Zapadne Evrope, predstavljaju do sada najdetaljnija proučavanja genetičke vrijednosti ove, najstarije autohtone rase goveda na Balkanu. Veoma je važno napomenuti da je prema izjavi prvog i vodećeg autora ove publikacije, vrlo precizno data uloga i učešće svakog od autora, kao i preporuka da svi autori trebaju imati jednak tretman (**vodeći autor**) u bilo kojoj klasifikaciji.

Veliki doprinos stočarskoj nauci (nacionalno, regionalno pa i globalno) imaju i radovi pod rednim brojem 5 i 6, što najbolje potvrđuje činjenica da su objavljeni u visokorangiranom časopisu *Animal Genetics*, koji je trećerangirani časopis od ukupno 55 indeksiranih časopisa u oblasti stočarskih nauka, poljoprivrede i mljekarstva. Oba ova rada bave se proučavanjem diverziteta većeg broja populacija magaraca sa područja Balkanskog poluostrva i to sa aspekta polimorfizma specifičnog DRA gena (rad br. 5) i sa aspekta diverziteta 132 sekvence mtDNK (rad br. 6), a u cilju utvrđivanja genetske strukture proučavanih populacija, porijekla i njihovog doprinosa boljem razumevanju širenja ove vrste nakon pripitomljavanja, od sjeverne Afrike, kao glavnog područja domestifikacije, prema Zapadnoj Evropi. Upoznavajući se sa sadržinom ovih radova, pogotovu sa aspekta obuhvata, odnosno veličine obrađene populacije iz pojedinih regiona (država), lako se uočava veliki doprinos dr Božidarke Marković u istim, naročito u radu br. 5.

Stručno veoma interesantne i vrijedne radove je dr Božidarka Marković objavila u časopisima koji se nalaze u drugim bazama podataka, ali nisu indeksirani. Posebno bih izdvojio radove po pozivu: rad br. 7, objavljen u časopisu *Biotechnology in Animal Husbandry* i rad br. 9 objavljen u časopisu *Meat technology*, gdje se daje veoma detaljan pregled i analiza mljekarskog sektora Crne Gore, odnosno sektora proizvodnje mesa. Značajan naučni doprinos u sagledavanju kvalitativnih i kvantitativnih parametara proizvodnje ovčijeg i kozjeg mesa imaju radovi pod rednim brojem: 8, 11, 12 i 13.

U većini ovih radova prezentovani su rezultati morfometrijske karakterizacije, proučavanja proizvodnih performansi, kao i analiza stanja populacija više autohtonih rasa i sojeva domaćih životinja koje se gaje u Crnoj Gori, čime je dat značajan doprinos kompletiranju slike o diverzitetu domaćih životinja u Crnoj Gori, kao jednoj od ključnih komponenti ukupnog agrobiodiverziteta, pogotovu sa aspekta obezbjeđivanja stalno rastućih potreba u hrani.

Važan doprinos dr Božidarka Marković je dala i u izradi knjige studijskog karaktera „*Agriculture in the Western Balkan Countries*“ koja je objavljena u izdanju Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe – IAMO, 2010 u kojoj je ona prvi autor Sedmog poglavlja te monografije pod naslovom „Review of Agriculture and agricultural policy in Montenegro“. Kandidatkinja je koautor i poglavlja koje se odnosi na Crnu Goru u knjizi „*High natural value farming in Europe*“ u izdanju njemačkog Verlag – regionalkultur, kao i poglavlja u monografiji „*Zivotna sredina i održivi razvoj*“ za studij monografskog karaktera: Crna Gora u XXI stoljeću - u eri kompetitivnosti, koju je izdala Crnogorska akademija nauka i umjetnosti.

Na osnovu uvida u naučnoistraživački rad kandidatkinje, prezentovanog kroz klasifikacionu bibliografiju i pregleda dostavljenih radova, kao i na osnovu ličnog poznavanja njene naučne aktivnosti, mogu zaključiti da je dr Božidarka Marković u proteklom petogodišnjem periodu postigla zaista značajne rezultate

i smatram da je ispunila sve uslove za izbor u više akademsko zvanje. Treba, takođe, imati u vidu da je skoro 80% naučnih referenci ostvarila kao rezultat intenzivne međunarodne saradnje. Ako se ima u vidu da se uglavnom radi o veoma skupim istraživanjima, a da su obično veoma skromne mogućnosti finansiranja sa nacionalnog nivoa, baviti se temeljnijim naučnim istraživanjima praktično je jedino i moguće u okviru međunarodne saradnje i kroz međunarodne projekte. To najbolje potvrđuje podatak da je dr Božidarka Marković u proteklih pet godina učestvovala u najmanje pet velikih međunarodnih naučnih projekata.

PEDAGOŠKA OSPOBLJENOST

Dr Božidarka Marković je aktivni učesnik nastavnog procesa na Biotehničkom fakultetu od 2005, od kad je i rukovodilac studijskog programa Stočarstvo. Kao nastavnik na predmetima Opšte stočarstvo i Ovcarstvo i kozarstvo na osnovnim akademskim studijama Stočarstvo pokazuje veliko zalaganje u radu, kao i sposobnost za prenošenje znanja studentima. Nastavu iz svih predmeta izvodi primenom metoda interaktivne nastave, uz neprekidno unapređivanje nastavnih sadržaja savremenim saznanjima u oblasti stočarstva, uz stalno obogaćivanje primerima iz prakse. Sadržaj svih predavanja dostupan je studentima u obliku Power Point prezentacija, kao i Word dokumenata. Posebno treba istaći njen korektan odnos prema studentima i kolegama, uz primenu neophodnih pedagoških kriterijuma. Ovako visok nivo pedagoškog rada studenti svake godine ocenjuju kroz studentske ankete najvišim ocenama.

Pored osnovnih studija, dr Božidarka Marković je predavač i na postdiplomskim specijalističkim studijama Stočarstva gde izvodi nastavu na izbornom predmetu Genetski resursi u stočarstvu, a od pre dve godine i na predmetu Biotehnologija u stočarstvu. Do sada je bila mentor 13 završnih – specijalistički radova i član komisije za odbranu jednog magistraskog rada. Mentor je još dva magistrarska rada koji su u završnoj fazi izrade.

Kao recenzent naročito ističem njenu angažovanost i posvećenost u osmišljavanju i kreiranju nastavnih planova za studije stočarstva, učešća u izradi dokumenata reakreditacije studijskog programa Stočarstvo od 2005. godine pa do danas, kao i učešća u više Tempus projekata koji su bili fokusirani na unapređivanje studija i razvoj određenih modula.

STRUČNI RAD

Najznačajniji deo stručne aktivnosti dr Božidarka Marković je poslednjih već sedam godina usmjerila ka implementaciji Programa očuvanja i održivog korišćenja genetičkih resursa u stočarstvu, a posebnim naglaskom na populacije i rase čiji je opstanak ugrožen, što se realizuje kroz sprovođenje programa Agrobudžeta Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja: "Očuvanje genetičkih resursa u stočarstvu". Po istom osnovu dr Marković je i nacionalni je koordinator za Animalne genetičke resurse (AnGR) pri Komisiji za genetičke resurse u FAO-u, a kao nacionalni koordinator učestvuje u radu više radnih grupa ERF (Europe Regional Focal Point), kao i regionalnih projekata posvećenih boljoj implementaciji GPA (Global Plan of Action) za očuvanje genetičkih resursa u stočarstvu na regionalnom i nacionalnom nivou. Odgovorna je za održavanje nacionalne baze podataka za genetičke resurse u stočarstvu koja se vodi na nivou Evrope u EFABIS-u i od strane FAO u DAD-ISu. Direktno učestvuje ili je odgovorna za podnošenje brojnih nacionalnih izvještaja i priloga za FAO koji se tiču genetičkih resursa u stočarstvu, kao što je Drugi državni izvještaj o AnGR 2014. godine i ostali prilozi za potrebe izrade II Svjetkog izvještaja o stanju genetičkih resursa u stočarstvu i dr. Autor je ili koautor više stručnih brošura i priručnika za poljoprivredne proizvođače koji su navedeni u klasifikacionoj bibliografiji kandidata.

Učestvovala je i učestvuje u realizaciji više međunarodnih projekata: 2 FP7 projekata, 2 projekta bilateralne saradnje, HERD projekat, HERIC i više Tempus projekata, a rukovodilac je i jednog nacionalnog projekta.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	35	29	64	50	61.3	111.3
3. PEDAGOŠKI RAD		13	13	7	23	30
4. STRUČNI RAD	2	7	12	23	28.5	51.5
UKUPNO				80	112.8	192.8

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Dr. Božidarka Marković je u svom dosadašnjem naučnoistraživačkom, pedagoškom i stručnom radu ostvarila značajne i brojne rezultate na mnogim poljima. Naučni kvalitativni kandidati su većim brojem publikacija, kao i uspješnom međunarodnom saradnjom i učešćem u radu više međunarodnih naučnih timova.

Na osnovu svih izloženih podataka, smatram da dr. Božidarka Marković, vanredni profesor na Biotehničkom fakultetu u Podgorici ispunjava sve uslove, predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja (član 13 i drugi), za izbor u akademsko zvanje redovnog profesora.

U skladu sa tim, predlažem Vijeću Biotehničkog fakulteta, Vijeću za prirodne i tehničke nauke Univerziteta Crne Gore, Naučnom odboru i Senatu Univerziteta Crne Gore da se dr. Božidarka Marković **izabere** u akademsko zvanje **redovnog profesora** za predmete: Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr. Sreten Andonov, redovni profesor
Univerzitet Sv. Kiril i Metodij Skopje
Fakultet Poljoprivrednih nauka i hranu

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I. OCJENA UVJETA

Dr. sc. Božidarka Marković je završila studije stočarstva na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu 1990. godine. Magistrirala je na grupi za odgajivanje i reprodukciju domaćih životinja na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu 1997. godine, a titulu doktora poljoprivrednih nauka za oblast stočarstva stekla je na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu 2004. godine. Iste godine je na Biotehničkom institutu Univerziteta Crne Gore birana u zvanje naučnog saradnika za oblast stočarstvo, a 2010. godine birana je u zvanje vanrednog profesora na Biotehničkom fakultetu za predmete »Opšte stočarstvo« i »Ovčarstvo i kozarstvo«. Na osnovu navedenog, kao i ostalih dokumentacijom protkijepjenih podataka smatram da kandidatkinja ispunjava sve uvjete za izbor u akademsko zvanje, utvrđene Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom Univerziteta Crne Gore i Zakonom o visokom obrazovanju.

ZNANSTVENO ISTRAŽIVAČKI RAD

Iz priložene bibliografije i prateće dokumentacije vidi se da je dr. sc. Božidarka Marković u razdoblju nakon prethodnog izbora u zvanje (jun 2010.) objavila 29 znanstvenih radova publiciranih u formi originalnih znanstvenih radova u međunarodnim časopisima, na međunarodnim konferencijama ili u formi poglavlja u knjigama studijskog karaktera ili monografiji izdatim od strane renomiranog međunarodnog izdavača i nacionalne akademije nauka. Izraženo kroz bodovni saldo znanstvenoistraživačka aktivnost dr. sc. Božidarke Marković je prema klasifikacijskoj bibliografiji, potvrđenoj od strane Naučnog odbora, bodovana sa 61,3 poena, što je daleko više od neophodnog minimum od 25 poena određenog Mjerilima za izbor u akademsko i naučno zvanje (član 13., stav 2.). U 12 znanstvenih publikacija dr. sc. Marković je bila prvi ili vodeći autor. Većina od tih radova, saglasno stavu 3. člana 13. navedenih

Mjerila za izbor, smatram, imaju značajan doprinos znanosti i struci kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini, osobito ako se ima u vidu da je tematika većine radova proučavanje različitih aspekata diverziteta i performansi autohtonih populacija domaćih životinja u cilju njihovog očuvanja kao nacionalnog blaga, što je međunarodna obaveza svake države potpisnice Konvencije o biodiverzitetu i članice FAO, koja preko Komisije za animalne genetičke resurse delegira te aktivnosti na globalnoj razini.

Ovom prilikom ukazao bih samo na neke radove, za koje smatram da imaju poseban značaj. Takav je npr. rad pod rednim brojem 1 pod nazivom: "Review of Agriculture and agricultural policy in Montenegro" koji predstavlja sedmo poglavlje u knjizi "Agriculture in the Western Balkan Countries". U ovom poglavlju je vrlo detaljno analizirano stanje crnogorske poljoprivrede, gdje stočarstvo ima dominantnu ulogu, kao i mjere agrarne politike koje su najvećim dijelom usmjerene na stočarski sektor. Ova knjiga je objavljena u izdanju Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe – IAMO, 2010., a dr. sc. Marković je prvi autor navedenog poglavlja.

Radovi koji imaju širi međunarodni doprinos i jedino se u tom kontekstu mogu sagledavati objavljeni u visokorangiranim časopisima s Thomson Routers liste su: rad br. 3 "Conservation priorities of genetic diversity in domesticated metapopulations: a study in taurine cattle breeds" objavljen u časopisu *Ecology and Evolution* za koji postoji potvrđena ekvivalentnost svih autora (kao vodeći ili prvi autor), zatim rad br. 4 "Extensive polymorphism of the major histocompatibility complex DRA gene in Balkan donkeys" i rad br. 5 "Lack of mitochondrial DNA structure in Balkan donkey is consistent with a quick spread of the species after domestication perspectives on selection and genealogy", koji su objavljeni u časopisu *Animal Genetics*. U sva tri ova rada prikazani su rezultati proučavanja genetičkog diverziteta autohtonih populacija goveda (buše) sa područja Balkanskog poluotoka i južne Europe na osnovu 105 mikrosatelit markera (prvi rad) kao i autohtonih populacija magaraca na osnovu proučavanja polimorfizma DRA gena i 132 sekvence mtDNK (drugi i treći rad) s područja Balkanskog poluotoka i Europe. Ovako širok regionalni i međunarodni pristup u proučavanjima diverziteta autohtonih populacija je neminovan, u protivnom posmatran samo na razini jedne države ili određenog manjeg prostora nebi imao pravi znanstveni doprinos.

Veliki dio svoje znanstvenoistraživačke aktivnosti u proteklom razdoblju dr. sc. Marković je posvetila istraživanjima na malim preživačima, odnosno proučavanjima različitih aspekata ovčarske i kozarske proizvodnje i koja su pretočena kroz čak 14 radova u proteklom petogodišnjem razdoblju. U tom smislu posebno bih istaknuo radove u klasifikacijskoj bibliografiji navedene pod brojem 8, 13 i 20 gdje su proučavani klonički parametri i parametri kvalitete mesa jaradi autohtone populacije koza (8), kao i komparativno prinos i kvaliteta trupa i mesa autohtonih pasmina pramenke iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Norveške (13 i 20). U više radova predmet proučavanja su bile proizvodne i fenotipske karakteristike autohtonih pasmina ovaca i koza s područja Crne Gore (15, 16, 21, 23, 24, 25, 26), što je znatno doprinijelo kompletiranju slika o autohtonim populacijama.

Osobito interesantna skupina radova kandidatkinje se odnosi na proučavanje metaboličkog profila, acidobaznog statusa i hematoloških parametara krvi ovaca kao veoma važnih pokazatelja njihovoga proizvodnog potencijala, zdravlja i hranidbenih potreba (radovi br. 11, 12, 18 i 19). Za crnogorsku znanost ovo je potpuno nova znanstvena oblast, a relativno je nova i u okruženju te se tek počinje intenzivnije koristiti u postupku organizacije uspješne i konkurentne ovčarske i stočarske proizvodnje, općenito.

Na osnovu svega iznesenog može se reći da je dr. sc. Božidarka Marković imala vrlo intenzivnu znanstvenoistraživačku aktivnost u proteklom petogodišnjem razdoblju, kako po brojnim objavljenim referencama, tako i po sudjelovanju u nizu međunarodnih i nacionalnih znanstvenih projekata. Kandidatkinja je postigla značajne znanstvene rezultate koji je sami po sebi preporučuju kao ozbiljnu i zrelu znanstvenicu iz oblasti kojima se bavi i za koje je raspisan konkurs. Stoga zaključujem da dr. sc. Božidarka Marković ispunjava sve potrebne uslove za izbor u više akademsko zvanje.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Dr. sc. Božidarka Marković, je u proteklih 9 godina nastavne aktivnosti stekla značajno pedagoško iskustvo izvodeći nastavu na Osnovnim akademski studijama Stočarstva, na obaveznim predmetima: »Opšte stočarstvo« i »Ovčarstvo i kozarstvo«, a

kasnije i na postdiplomskim specijalističkim studijama Stočarstva na izbornom predmetu »Genetički resursi u stočarstvu« i na obaveznom predmetu »Biotehnologija u stočarstvu«. U proteklih pet godina bila je mentor 13 završnih - specijalističkih radova i član komisije za obranu jednog magistraskog rada na Biotehničkom fakultetu. Kandidatkinja je sve vrijeme direktno uključena u organizaciju studija, kako kroz rukovođenje studijskim programom Stočarstvo, tako i kroz aktivno sudjelovanje u procesima reakreditacije, a time i kroz proces osmišljavanja i inoviranja nastavnih planova u proteklom razdoblju.

Svoj pedagoški rad dr. sc. Božidarka Marković izvodi vrlo savjesno, stručno i predano, pri čemu ima puno uvažavanje i od strane kolega na Fakultetu i od strane studenata kojima predaje, o čemu svjedoče i visoke ocjene dobivene kroz studentske ankete. Dr. sc. Marković i dalje kontinuirano radi na unapređenju nastavnog procesa na Fakultetu, kao i na vlastitom stručnom i znanstvenom usavršavanju kroz sudjelovanje u raznim znanstvenim i drugim projektima, te prenošenju znanja na studente i suradnike. Jednom rjeću radi se o uspješnom pedagogu i predavaču.

STRUČNI RAD

Dr. sc. Božidarka Marković je u razdoblju od posljednjeg izbora najveći doprinos dala kroz sudjelovanje u brojnim projektima i radnim tijelima. Sudjelovala je i sudjeluje u realizaciji više međunarodnih projekata: 2 FP7 projekta, 2 projekta bilateralne saradnje, HERD (High education research development) projekat financiran od Norveške vlade, gdje je bila nacionalni koordinator, INVO - HERIC projekat, i više Tempus projekata, a rukovodilac je i jednog nacionalnog projekta.

Značajan dio svoje stručne aktivnosti kandidatkinja je u posljednje vrijeme posvetila aktivnostima na očuvanju autohtonih pasmina i sojeva domaćih životinja. Tako je odgovorna osoba za implementaciju Programa očuvanja i održivog korišćenja genetičkih resursa u stočarstvu, koji se realizira u sklopu izrade programa iz Agrobudžeta Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja: "Očuvanje genetičkih resursa u stočarstvu".

S obzirom da je nacionalni koordinator za Animalne genetičke resurse pri Komisiji za genetičke resurse u FAO-u još od 2008. godine, značajan je dio njenih stručnih aktivnosti usmjeren i u realizaciji obaveza koje iz toga proizilaze (sudjelovanje u radu više radnih grupa, regionalnih inicijativa koje doprinose boljoj implementaciji) Globalnog akcionog plana očuvanja genetičkih resursa i sl.) Autor je više stručnih priloga u priručnicima namijenjenim farmerima, što govori o njenoj značajnoj ulozi u implementaciji novijih znanstvenih spoznaja u praksu. Kandidatkinja je i predsjednik Tehničkog komiteta za meso, ribu i preradevine za dodjelu prava korišćenja kolektivnog žiga "Dobro iz Crne Gore" u Privrednoj komori Crne Gore.

Na osnovu iznesenih podataka može se s pravom reći da dr. sc. Božidarka Marković ima vrlo aktivan, raznovrstan i plodan stručni rad.

II. VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DELATNOSTI I BODOVA (u izvještaju mome je ovako napisano)

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	35	29	64	50	61.3	111.3
3. PEDAGOŠKI RAD	1	13	14	7	23	30
4. STRUČNI RAD	2	7	12	23	28.5	51.5
UKUPNO				80	112.8	192.8

III. MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja donijetih od strane Senata Univerziteta Crne Gore i na osnovu analize znanstvenoistraživačkog rada, pedagoške osposobljenosti te stručnog rada kandidatkinje, zaključujem da dr. sc. Božidarka Marković, vanredni profesor na Biotehničkom fakultetu

Univerziteta Crne Gore, u potpunosti zadovoljava sve kriterije koji su određeni Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja za izbor u više zvanje, odnosno zvanje redovnog profesora.

Prema tome, s osobitim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr. sc. Božidarku Marković **izabere u zvanje redovnog profesora** za predmete: „Opšte stočarstvo“ i „Ovčarstvo i kozarstvo“ na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr. sc. Zvonko Antunović,
redoviti profesor u trajnom zvanju
Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

IZVEŠTAJ RECENZENTA

IOCIJENA USLOVA

Na raspisani konkurs objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 18.04.2015. godine za izbor u akademsko zvanje za predmete: Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo, prijavila se samo dr. Božidarka Marković, vanredni profesor Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

STEPEN OBRAZOVANJA

Dr. Božidarka Marković, vanredni profesor rođena je 1966. godine u Nikovićima, opština Plužine, Crna Gora. Osnovne studije na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu, Odsjek za stočarstvo, završila je 1990. Magistrirala je na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1997., a doktorirala 2004. godine na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. U zvanje naučnog saradnika birana je u novembru 2004. a u zvanje vanrednog profesora na Biotehničkom fakultetu u Podgorici birana je u junu 2010.

Iz priložene dokumentacije može se zaključiti da kandidatkinja dr. Božidarka Marković ispunjava sve zakonom propisane uslove za izbor u akademsko zvanje za predmete: Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Kandidatkinja je objavila ukupno 64 rada, od toga 29 radova poslije izbora u zvanje vanredni profesor. Naučnoistraživački rad dr. Božidarke Marković je u potpunosti vezan za oblast stočarstva sa posebnim naglaskom na animalne genetičke resurse pre svega ovčarstvo i kozarstvo. Kandidatkinja je jedan od autora dve knjige studijskog karaktera koje su izdate u inostranstvu (referenca 1 i 2) i dijela naučne monografije čiji je izdavač Crnogorska akademija nauka i umjetnosti (referenca 3). Tri naučna rada Kandidatkinje objavljena su u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama (referenca 4, 5 i 6), sedam radova u časopisima koji se ne nalaze u bazi podataka, ali imaju međunarodnu distribuciju i publikovani su na stranom jeziku (reference od 7 do 13) i trinaest radova je saopštila na međunarodnim kongresima, simpozijumima i seminarima (reference od 14 do 26). Recenzirala je pet radova i to dva rada za časopis i tri rada za dva međunarodna simpozijuma (reference 27, 28 i 29).

Poljoprivredna proizvodnja, održivi razvoj, odnosno obezbjeđenje hrane bili su predmet izučavanja u tri monografska djela. U poglavlju 7 knjige "Agriculture in the Western Balkan Countries" (referenca 1) koja je objavljena u izdanju Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe – IAMO, 2010 analizirano je stanje poljoprivrede u Crnoj Gori u periodu 2000-2008. godine i to: struktura farmi, proizvodi poljoprivrede, brojno stanje goveda, mlečnih krava, svinja i koza, proizvodnja mesa i mlijeka, cijene poljoprivrednih proizvoda, uvoz i izvoz i poljoprivredna politika. U dijelu knjige "High Natural Value Farming in Europe" (referenca 2), u kojoj su autori obradili poglavlje o poljoprivredi visokih prirodnih vrijednosti u Crnoj Gori. Opisane su glavne karakteristike i navedeni primjeri o načinu gajenja, poljoprivrednim gazdinstvima i poljoprivrednicima. Kandidatkinja je sa grupom autora uradila dio naučne monografije "Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti" (referenca 3), poglavlje "Obezbeđivanje frane" koja je izučavala značaj poljoprivrede za crnogorsku ekonomiju i ukupan društveni razvoj,

polazeći od postojećeg stanja u poljoprivredi i prehrambenoj industriji do budućih trendova razvoja.

Zapaženo mjesto u naučno-istraživačkom radu kandidatkinje imaju naučni radovi publikovani u međunarodnim časopisima sa Thomson Reuters Science Citation Index (radovi pod rednim brojem 4, 5 i 6). U radu broj 4 su, u cilju definisanja konzervacijskih prioriteta, prikazani rezultati vrlo kompleksnih proučavanja genetičkog diverziteta 9 populacija balkanske buše (meta populacija), jedne od najstarijih autohtonih rasa goveda na Balkanskom poluostrvu i iste upoređivane sa još 12 populacija - rasa goveda iz zemalja zapadne Evrope. Proučavanja su provedena na bazi molekularno genetskih analiza 105 microsatelit markera. S obzirom da su u ovom istraživanju i publikovanom radu ravnopravno učestvovali svi autori (izjava prvog i koresponding autora iz januara 2014. o ekvivalentnosti svih autora), stoga se i dr Božidarka Marković smatra jednim od **vodećih autora**.

Radovi pod rednim brojem 5 i 6 objavljeni su u časopisu *Animal Genetics* koji se nalazi u prvih 5% (3/55) indeksiranih časopisa za oblast stočarskih nauka i poljoprivrede. U radu br. 5 proučavan je alelni polimorfizam DRA gena populacija magaraca sa područja Balkanskog poluostrva (Albanija, Bugarska, Hrvatska, Crna Gora, Makedonija i Grčka), te njegov uticaj na selekciju tokom dugog istorijskog razvoja ove vrste kopitara, dok je u radu br. 6 proučavan diverzitet mtDNK balkanskog magarca upoređivan sa populacijama magaraca Sjeverne Afrike i na osnovu toga utvrđena njegova regionalna struktura, te doprinos tih populacija boljem razumijevanju širenja ove vrste nakon pripitomljavanja, od Sjeverne Afrike prema Zapadnoj Evropi. Analizirajući ove radove, lako je uočljiv veliki doprinos dr Božidarke Marković, što se najbolje ogleda kroz broj prikupljenih i obrađenih uzoraka, jer je u ogledu (naročito u radu br. 5) najveće apsolutno učešće uzoraka bilo iz Crne Gore.

Od radova koji su objavljeni u međunarodnim časopisima na engleskom jeziku, a nisu na SCI listi naročito bih istakla referencu broj 7, koji je ujedno i rad po pozivu, u kojem dr Božidarka Marković zajedno sa koautorima daje detaljnu analizu stanja sektora proizvodnje mlijeka u Crnoj Gori.

Pored proizvodnje i prerade mlijeka, Kandidatkinja se bavila kvantitativnim i kvalitativnim parametrima proizvodnje mesa u Crnoj Gori. Rezultati ispitivanja porasta i klaničnih osobina balkanskih rasa koza (referenca 8) su pokazali statistički značajne razlike za osobine prosječnog dnevnog prirasta, randmana, mase toplih polutki između muških i ženskih grla. Stočarstvo Crne Gore je zasnovano, pre svega, na uzgoju goveda, ovaca i koza a manje na proizvodnji svinja i živine (referenca 9 i 13).

U više radova Kandidatkinja obrađuje tematiku očuvanja genetičkih resursa u stočarstvu, sa posebnim akcentom na neke autohtone rase ovaca. Detaljan pregled lokalnih rasa ovaca i koza koje se gaje na prostoru Crne Gore dat je u referenci br. 15. Predmet posebnog proučavanja bile su i dve ugrožene rase ovaca, zetska žuja i dubrovačka ruda, zatim pivska pramenka i Sora. Koncentracija minerala u krvi bremenitih grla dve ugrožene rase ovaca, ispitala je Kandidatkinja u cilju utvrđivanja i podmirivanja potreba u ishrani. Autori su ustanovili razlike u koncentraciji minerala između ovih rasa i zaključili da je razlog različit stadij bremenitosti i kvaliteta ishrane. Ispitivane su i eksterijerne karakteristike ove dve ugrožene rase (referenca 17 i 18). Obe rase su male do srednje razvijene, ali ih treba očuvati. Uticaj hranidbe i dobi na metabolički profil zetske žuje i dubrovačke rude, prikazan je u referenci 19. Rezultati su pokazali da se metabolički profil jagnjadi može uzeti kao kriterij u procjeni hranidbenog statusa.

Analizom objavljenih radova nakon izbora u prethodno zvanje može se zaključiti da je dr Božidarka Marković, postigla značajne rezultate u naučno-istraživačkom radu, te da je u svom naučnom radu uspostavila čvrstu saradnju sa naučnim timovima izvan Crne Gore. Kad je u pitanju proučavanje diverziteta domaćih životinja i genetički resursi u stočarstvu to je jedini način da se dođe do relevantnih i međunarodno uporedivih rezultata.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Dr Božidarka Marković je uključena u organizaciju studija na Biotehničkom fakultetu od osnivanja, odnosno bila je član radne grupe za izradu Elaborata za dobijanje početne akreditacije za studije Poljoprivrede (2005. god.) i posle član radne grupe za reakreditaciju studijskih programa (2007. i 2012. godine). Ona je rukovodilac osnovnih akademskih studija - studijskog programa *Stočarstvo* od njegovog osnivanja (2005/2006. školske godine do danas). Na osnovnim akademskim studijama Stočarstva izvodi

nastavu na predmetima: *Opšte stočarstvo*, *Ovčarstvo i kozarstvo* i predmetu *Stručna praksa*, a na specijalističkim akademskim studijama na predmetu *Biotehnologija u stočarstvu* i na izbornom predmetu *Genetički resursi u stočarstvu*.

Poslije izbora u prethodno zvanje, Kandidatkinja je bila mentor 13 specijalističkih radova na specijalističkim akademskim studijama na istom fakultetu. U pedagoškoj djelatnosti koristi referentni inostrani udžbenik.

Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave, na osnovu studentskih anketa i zaključka Vijeća Biotehničkog fakulteta (sjednica Vijeća od 20.05.2015) je ocenjen sa 5.

S obzirom da sam već osam godina honorarno angažovani profesor na Biotehničkom fakultetu u Podgorici, mogu sa sigurnošću reći da je dr Božidarka Marković u izvođenju nastave i rukovođenju studijskim programom Stočarstva pokazala maksimalnu posvećenost i predanost u radu sa studentima i organizaciji studija, što se, između ostalog, ogleda i u visokim ocjenama dobijenim kroz studentske ankete. Ona je kontinuirano radila na unapređenju nastavnog procesa i rezultate svog naučnog i stručnog rada prenosila na studente i saradnike.

STRUČNI RAD

Stručni rad dr Božidarke Marković razvijao se uporedo sa naučnoistraživačkim. U periodu od posljednjeg izbora objavila je kao koautor dijelove tri stručne knjige od kojih je jedna objavljena u inostranstvu. U dve stručne knjige objavljene u zemlji, Kandidatkinja je uradila dijelove koji se vezuju za ovčarsku i kozarsku proizvodnju.

Dr Božidarka Marković je: nacionalni koordinator za animalne genetičke resurse u FAO i ERFP (od 2008. godine); član ERFP radne grupe i odgovorno lice za vođenje nacionalne baze podataka u DAD-IS i EFABIS; odgovorno lice (rukovodilac) za implementaciju programa očuvanja genetičkih resursa u stočarstvu - linija Agrobudžeta 2.1.1 Ministarstva poljoprivrede (od 2008. godine); član uredništva dva časopisa ("Poljoprivreda i šumarstvo", Biotehnički fakultet - Podgorica i "Stočarstvo", Hrvatsko agronomsko društvo - Zagreb); predsjednik tehničkog komiteta za meso, ribu i preradevine Privredne komore Crne Gore za dodjelu oznake kvaliteta "Dobro iz Crne Gore" i član radne grupe za pregovore Crne Gore sa EU za Poglavlje 11.

Kandidatkinja je vrlo aktivna u realizaciji nacionalnih (tri projekta) i međunarodnih projekata (sedam projekata). Ona je rukovodilac nacionalnog projekta koga finansira Ministarstvo nauke i član užeg radnog tima i rukovodilac radnog paketa na projektu HERIC, koji su u toku. Ona je bila član užeg radnog tima na: projektima FP7 REGPOT 2010-5 i 3 Tempus projekta, rukovodilac jednog Bilateralnog projekta sa Hrvatskom i član istraživačkog tima na drugom projektu bilateralne saradnje sa Hrvatskom.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	35	29	64	50	61.3	111.3
3. PEDAGOŠKI RAD	1	13	14	7	23	30
4. STRUČNI RAD	5	7	12	23	28.5	51.5
UKUPNO				80	112.8	192.8

Dr Božidarka Marković je ostvarila kumulativno **192,8** bodova od toga za naučnoistraživački rad 111,3 bodova, pedagoški rad 30,0 bodova i stručni rad 51,5 bodova. Broj ostvarenih bodova poslije izbora u prethodno zvanje je veći od kumulativnog broja bodova predviđenog Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja, Član 13, stavovi 1, 2 i 3.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Analizirajući konkursnu dokumentaciju i u njoj iskazanu dosadašnju naučnoistraživačku, pedagošku i stručnu aktivnost dr Božidarke Marković, odgovorno se može zaključiti da

kandidatkinja ispunjava sve uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja (član 13) za izbor u akademsko zvanje redovnog profesora. Dr Božidarka Marković, vanredni profesor je ostvarila izuzetne rezultate u oblasti nauke, javno je prezentovala radove u inostranstvu i u zemlji koji su značajna naučna ostvarenja, ima odlične organizacione sposobnosti u rukovodjenju istraživačkim timovima, ima potpunu bibliografiju za predmete za koje se bira, originalne naučne radove, ima uspješnu pedagošku aktivnost i razvijenu stručnu aktivnost na nacionalnom i inostranom nivou.

U skladu sa tim, predlažem Vijeću Biotehničkog fakulteta, Vijeću za prirodne i tehničke nauke Univerziteta Crne Gore i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Božidarku Marković izabere u akademsko zvanje **redovnog profesora** za predmete: **Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.**

RECENZENT

Dr Milica Petrović, redovni profesor
Univerzitet u Beogradu
Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za predmete: Upravljanje projektima, Građenje i održavanje puteva, i Tehnologija građenja objekata niskogradnje na Građevinskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 04. jula 2015. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR MILOŠ KNEŽEVIĆ.**

BIOGRAFIJA

Rodjen sam 25. novembra 1965. godine u Nikšiću. Završio sam Srednju školu – matematički odsjek u Nikšiću. Za postignuti uspjeh nagrađen sam diplomom „Luča“.

Poslije završetka Srednje škole (sa prekidom za odsluženje vojnog roka) upisao sam se na Građevinski fakultet u Titogradu. Studije na Građevinskom fakultetu u Podgorici završio sam 1992. godine. Magistrirao sam na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu 2001. godine. sa temom: „Podloge za izradu baze podataka za upravljanje projektovanjem i građenjem autoputeva“. Doktorirao sam 2005. godine na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu na temu „Upravljanje rizikom pri realizaciji građevinskih projekata“, a pod mentorstvom prof.dr Živojina Praševića.

Obavljao sam funkciju prodekana za finansije od 2005 do 2010 godine. Bio sam predsjednik Strukovne Komore građevinskih

inženjera Crne Gore od 2009. -2012. godine. i član Upravnog odbora Inženjerske Komore Crne Gore i Upravnog odbora Project consulting d.o.o. u istom periodu. Član sam udruženja YUPMA (Udruženje za upravljanje projektima Srbije i Crne Gore) i udruženja YUDIMKA (Društvo za materijale i konstrukcije), CAZI (Crnogorsko društvo za zemljotresno inženjerstvo).

Studijski sam boravio u Beču na TU Wien 2002. Držao sam predavanja na trajanju do mjesec dana na Hidrotehničkom fakultetu Univerziteta za arhitekturu i građevinarstvo u Sofiji УАСГ София (2005,2013), Građevinskom fakultetu u Bratislavi- STU Bratislava (2006 i 2008) i Građevinskom fakultetu u Brnu (2007, 2009, 2014, 2015).

Rukovodilac sam primijenjenog studijskog programa Menadžment u građevinarstvu na Građevinskom fakultetu u Podgorici od 2006. godine

Izabran sam za dekana Građevinskog fakulteta u Podgorici za mandatni period od tri godine počev od avgusta 2010. godine i reizabran 2013 god.

Znanje stranih jezika: ruski, engleski, makedonski i služim se njemačkim

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJE

Od 1992. radio sam u više građevinskih preduzeća u Crnoj Gori, Ruskoj federaciji i Uzbekistanu, a od 1998. godine radim na Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici, kao asistent, docent i potom vanredni profesor na predmetima iz oblasti Upravljanja projektima i građenja objekata.

Učestovao sam u gradjenju velikog broja objekata u funkciji neposrednog rukovodioca objekta, tehničkog rukovodioca gradilišta i direktora gradnje: rukovodilac izgradnje puta Nikšić-Cetinje, 1993., rukovodilac izgradnje gimnazije "Stojan Cerović" u Nikšiću, 1994., rukovodilac izgradnje objekta RTV u Nikšiću, 1995., rukovodilac izgradnje hale u Pivari Trebjesa u Nikšiću, 1995., rukovodilac izgradnje ambasade Republike Baškirijske u Moskvi, 1995/96., rukovodilac pripreme na izgradnji velikog broja reprezentativnih objekata u Taškentu, 1996/1997. orijentacione vrijednosti 106 miliona USA\$ (preko 195.000 m2 reprezentivnih i rezidencijalnih objekata: hotel Inturist u Taškentu, rezidencija predsjednika Republike Durmenj, Administrativna zgrada predsjednika Republike, objekat ljetnje rezidencije Kajnersaj, Olimpijski muzej, muzej Amira Temura, Centralna banka i dr.).

Bio sam vodeći projektant na izradi Glavnog projekta rekonstrukcije magistralnog puta Bar-Budva na lokalitetu Petrovac za koji je dodijeljena graditeljska nagrada CEMEX za 2008. godinu. Dobitnik sam i Nagrade Inženjerske komore Crne Gore 2013 god.

Bio sam konsultant Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine za izradu Strategije razvoja građevinarstva do 2020 godine (2009-2010).

Izabran sam u zvanje vanrednog profesora na Građevinskom fakultetu u Podgorici 30.09.2010. godine.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

(Spisak referenci je dat u Biltenu UCG broj 256. od 10. juna 2010. godine, str. 15-19)

NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	5
Broj referenci*broj bodova					1x5	
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	34,8
Broj referenci*broj bodova		1x3+1x6	4x4+2x2	1x0,2+4x0,7+2x0,5+1x0,4+1x1,5		
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	26,7
Broj referenci*broj bodova			4x2+4x1+2x0,7+5x0,5+4x0,3+ 4x0,4	4x1+7x0,5+1x0,3+1x0,2		
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje				1.4.1	1.4.2	2,7
Broj referenci*broj bodova				1x2+ 1x0,7		
1.5. Recenzije			1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.	
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						69,2
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		7
Broj referenci*broj bodova		5		2		

3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.	
Broj referenci*broj bodova				
3.3. Gostujući profesor		3.3.1.	3.3.2.	8
Broj referenci*broj bodova		8		
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.	9
Broj referenci*broj bodova		3x2	6x0,5	
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)				5
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST				29
4. STRUČNA DJELATNOST				
4.1. Stručna knjiga		4.1.1.	4.1.2.	
Broj referenci*broj bodova				
4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.	
Broj referenci*broj bodova				
4.3. Stručni članak			4.3.1.	
Broj referenci*broj bodova				
4.4. Objavljeni prikazi		4.4.1.		10,7
Broj referenci*broj bodova		21x0,5+	1x0,2	
4.5. Popularno-stručni članci		4.5.1.		
Broj referenci*broj bodova				
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost		4.6.1.		
Broj referenci*broj bodova		127		35
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST				45,7

PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		
1.2.1. Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama		
1. M. Knežević , M. Lazarevska, M. Cvetkovska, A. Trombeva Gavriloska, M. Milanović: Neural network based approach for prediction the fire resistance of centrally loaded composite columns, Technical gazette, (Print: ISSN 1330-3651, Online ISSN 1848-6339) prihvaćen za štampu, Vol. 23/No.5, 2016	7	7
2. Milun Krgović, Ivana Bošković, Radomir Zejak, Miloš Knežević , "Influence of temperature and binder content on the properties of a sintered product based on red mud," <i>Materiali in Tehnologije/Materials and Technology</i> (ISSN:1580-2949), Volume 48, Issue 4, Aug. 2014, Page(s) 125-128	7	3,50
3. B.Šćepanović, M. Knežević , D. Lučić "Methods for determination of ultimate load of eccentrically patch loaded steel I-girders" Informes de la Construcción, Vol. 66, EXTRA 1, m018, 0020-0883, 2014, Page(s) 1-13, Doi 10.3989/ic.13.076	7	3,50
4. M. Jevrić, M. Knežević , J. Kalezić, N. Kopitović-Vuković, I. Čipranić: Application of fractal geometry in urban pattern design, Technical gazette, (Print: ISSN 1330-3651, Online ISSN 1848-6339) Vol. 21/No.4, 2014.	7	3,50
5. M. Lazarevska, M. Knežević , M. Cvetkovska, A. Trombeva Gavriloska: Application of artificial neural networks in Civil Engineering, Technical gazette, (Print: ISSN 1330-3651, Online ISSN 1848-6339) Vol. 21/No.6, 2014 Pages 1353-1359 (vođeci autor)	7	7
6. Marijana Lazarevska, Miloš Knežević , Meri Cvetkovska, Nenad Ivanišević, Todorka Samardžioska, Ana Trombeva, "Fire resistance prognostic model for reinforced concrete columns," <i>Građevinar</i> (ISSN:0350-2465), Volume 64, Issue 7, June 2012, Page(s) 565-571 (vođeci autor)	7	7
7. Zlatko Marković, Dragan Buđevac, Jelena Dobrić, Nenad Fric, Miloš Knežević , "Specific behaviour of thin - walled member joints with	7	3,50

fasteners," <i>Građevinar</i> (ISSN:0350-2465), Volume 64, Issue 3, June 2012, Page(s) 217-230		
8. Dragan Bojović, Dragica Jevtić, Miloš Knežević , "Application of neural networks in determination of compressive strength of concrete," <i>Romanian Journals of Materials</i> (ISSN:1583-3186), Volume 42, Issue , Mar. 2012, Page(s) 16-22	7	3,50
9. Milun Krgović, Ivana Bošković, Mira Vukčević, Radomir Zejak, Miloš Knežević , Ratko Mitrović, Biljana Zlatičanin, Nataša Jačimović, "The influence of the mineral content of clay from the white bauxite mine on the properties of the sintered product," <i>Materials and technology</i> (ISSN:1580-2949), Volume 45, Issue 2011, Dec. 2011, Page(s) 23-26	7	3,50
10. Milun Krgović, Zejak Radomir, Ivanović Mileta, Vukčević Mira, Bošković Ivana, Knežević Miloš , Biljana Zlatičanin, "Properties of the Sintered Product based on Electrofilter Ash depending on the Mineral Content Binder," <i>Research Journal of Chemistry and Environment</i> (ISSN:0972-0626), Volume 15, Issue 2011, Dec. 2011, Page(s) 52-55	7	3,50
1.2.2. Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u bazi podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku		
11. R. Alihodžić, M. Knežević ; „Uticaj zakonske regulative na kvalitet arhitektonskog projektovanja u Crnoj Gori“, časopis Tehnika No. 68, ISSN 0350-2619, Page(s) 742-747, 2015.	4	4
12. Žarković M., Cetković J., Knežević M. „Organization of enterprises in function of a successful business“, Construction of Unique Buildings and Structures, Saint-Petersburg State University of Architecture and Civil Engineering, ISSN 2304-6295, 1(28), pp. 91-98, 2015.	4	2
13. M. Knežević , J. Cetković, M. Žarković, "Economics of transaction costs and its implications on modern interorganizational design", <i>Wulfenia Journal</i> Vol. 22, Issue 4, ISSN 1561-882X (2015) Klagenfurt, Austria	4	4
14. M. Rakočević, M. Knežević , I. Mrdak „Method statement for works on the structure of the business and residential complex Atlas Capital Center in Podgorica“, Canadian International	4	2

jurnal of Social Science and Education, Vol. 2 (2015), ISSN 2356-847X, Toronto					
15. N.Pavličić, M.Perazić, D.Đurić Jočić, M.Knežević ; Engineering Education in the field of Civil Engineering, <i>Journal of Applied Engineering Science</i> (ISSN:1451-4117), Volume 12, Issue 1, Mar. 2014, Page(s) 11-18	4	2			
16. V. Vasilievich Elistratov, M.Knežević , R.Denisov M. Konischchev; Problems of Constructing wind-diesel power plants in harsh climatic conditions, <i>Journal of Applied Engineering Science</i> (ISSN:1451-4117), Volume 12, Issue 1, Mar. 2014, Page(s) 29-36	4	2			
17. M. Lazarevska, M.Milanović, M.Knežević , M. Cvetkovska, A. Trombeva Gavriloska, T. Samadzioska ; An artificial neural network prediction model for fire resistance of composite columns, <i>Journal of Applied Engineering Science</i> (ISSN:1451-4117), Volume 12, Issue 1, Mar. 2014, Page(s) 63-68	4	2			
18. J. Cetković, M. Knežević , M. Žarković, V. Murgul, N. Vatin:" Development and competitiveness improvement of the construction sector in Montenegro ", Applied Mechanics and Materials Vol. 638-640(2014) pp 2465-2470(2014) Trans Tech Publications, Switzerland	4	2			
19. Marijana Lazarevska, Meri Cvetkovska, Miloš Knežević , Ana Trombeva Gavriloska, Milivoje Milanović, Vera Murgul, Nikolay Vatin:" Neural Network Prognostic Model for Predicting the Fire Resistance of Eccentrically Loaded RC Columns, Applied Mechanics and Materials Vol. 627(2014) pp 276-282 Trans Tech Publications, Switzerland	4	2			
20. S.Rutešić, J. Cetković, M.Knežević , M. Nenezic, ""Ekonomičnost i efikasnost javnih nabavki u Crnoj Gori", <i>Izgradnja</i> (ISSN:0350-5421), Volume 1-2, January-February 2013, Page(s) 37-54	4	2			
21. Nenad Ivanišević, Marina Rakočević, Miloš Knežević , Snežana Rutešić, Boško Stevanović, "Quality Control of Construction Works on the Structure of Atlas Capital Center," <i>Technics Technologies Education Management</i> (ISSN:1840-1503), Volume 8, Issue 4, Nov. 2013, Page(s)1571-1578	4	2			
22. M.Rakočević, M.Knežević , S.Rutešić, N.Ivanišević, B.Stevanović: Tehnologija građenja i kontrola kvaliteta radova na primjeru objekta Atlas capital centra, časopis Management, 63/2012., ISSN 1820-0222 , Page(s) 45-54	4	2			
23. J. Cetković, S. Rutešić, M. Knežević , "Dosađajne aktivnosti Crne Gore u oblasti stambene počitike I buduće perspektive," <i>Tranzicija časopis</i> , (ISSN:1512-5785), Volume 14, No 30, 2012.	4	2			
24. Jasmina Cetković, Miloš Knežević , Ivana Vujović, Julija Cerović, "Decentralization and democratization of the education system in countries in transition," <i>Technics Technologies Education Management</i> (ISSN:1840-1503), Volume 7, Issue 4, Nov. 2012, Page(s) 1646-1654	4	2			
25. Jasmina Cetković, Snežana Rutešić, Tomaš Hanak, Miloš Knežević , Boban Melović, "Credit rating evaluation in the example of construction industry," <i>Technics Technologies Education Management</i> (ISSN:1840-1503), Volume 7, Issue 1, Mar. 2012, Page(s)	4	2			
26. Jasmina Cetković, Miloš Knežević , Snežana Rutešić, Miloš Žarković, ""Residential Construction as a Factor Raising the Competitiveness of the Construction Sector in Montenegro", <i>Nehnutel'nosti a byvanie</i> (ISSN:1336-944X), Volume 13, Issue 2, Sept. 2012, Page(s) 19-29	4	2			
27. Jasmina Cetković, Snežana Rutešić, Miloš	4	2			
Knežević , "Housing situation of special target group and ways of its solutions", <i>Nehnutel'nosti a byvanie</i> (ISSN:1336-944X), Volume 13, Issue 1, Sept. 2012, Page(s)94-101					
28. Jasmina Cetković, Miloš Knežević , Mija Nenezic, "Virtual Organizations in Telecommunications Industry - Case of Montenegrin Company", <i>Facta Universitatis</i> (ISSN:0354-4699), Volume 9, Issue 2, July 2012, Page(s) 216-240	4	2			
29. Marijana Lazarevska, Ana Trombeva-Gavriloska, Miloš Knežević , Todorka Samardžioska, Meri Cvetkovska, "Neural network prognostic model for RC beams strengthened with CFRP strips," <i>Journal of Applied Engineering Science</i> (ISSN:1451-4117), Volume 10, Issue, Mar. 2012, Page(s) 27-30	4	2			
30. Biljana Šćepanović, Miloš Knežević , Duško Lučić, "An example of ann modelling application in patch loading problems of steel structures," <i>Journal of Applied Engineering Science</i> (ISSN:1451-4117), Volume 10, Issue , Mar. 2012, Page(s) 15-20	4	2			
31. Jasmina Cetković, Snežana Rutešić, Miloš Knežević , "Analysis of existing Housing fund and current housing construction with focus on real estate market in Montenegro," <i>Management</i> (ISSN:1820-0222), Volume 16, Issue 61, Feb. 2012, Page(s) 33-42	4	2			
32. Lazarevska M., Knezevic M. , Cvetkovska M., "Application of artificial neural networks for prognostic modelling of fire resistance of reinforced concrete pillars", International Journal: Applied Mechanics and Materials, Volumes 148-149: Mechanical Engineering, Materials and Energy, December 2011, Page(s). 856-861;	4	2			
33. V. Dutina, Lj. Marković, M. Knežević , M. Kovačević, Selection of the highway route variant by multicriterion optimization, Rudarski radovi, Bor, 2011, br. 4, YU ISSN: 1451-0162, UDK 662, , Page(s) 169-187	4	2			
34. M. Knežević , S. Janković, R. Mrdak, Lj. Žugić, S. Aleksić Osnove za izradu projekata sanacije objekata prve kategorije oštećenih zemljotresom, <i>Izgradnja</i> (ISSN:0350-5421), Volume 5-6, May-June 2011, Page(s) 326-330	4	4			
35. Jasmina Cetković, Miloš Knežević , Nenad Ivanišević, Snežana Rutešić, "Mark of the investment projects in civil engineering with the special retrospection to the economical-financial mark of the project," <i>Tarra Spectra STU Central European Journal of Spatial and Landscape Planning</i> (ISSN:1451-6659), Volume 2, Issue 1, Oct. 2010, Page(s) 47-55	4	2			
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima i seminarima					
1.3.1 Međunarodni kongresi, simpozijumi i seminari					
36. M. Cvetkovska, M.Knežević , C. Chifliganec: Numerical and experimental determination of residual concrete strength after action of fire, COTEQ 2015, Pernambuco, 2015.	2	1			
37. M.Knežević , Z.Prašćević, S Rutešić. V. Radović, M.Gogić: Višekriterijumsko vrednovanje nove pruge Pljevlja-Bijelo Polje-Kosovo, Međunarodna konferencija Savremena dostignuća u građevinarstvu, Subotica 2014, Page(s) 1043-1050	2	2			
38. Rutešić S., Cetković J., Knežević M. , Žarković M., «Institutional Framework, Current Investments and Future Strategic Directions for Development of Construction Sector in Montenegro», Proceedings of SPbUCEMF 2015, 18-20 March 2015, Saint-Petersburg, Russia.	2	1			
39. M. Knežević , D.Lučić, J. Cetković, Z. Beljkaš:	2	2			

	Autoput Bar-Boljare, dionica Smokovac-Mateševo, osnovne karakteristike i opredjeljenja, Prvi srpski kongres o putevima, Zbornik radova (ISBN 978-86-88541-02-2), Beograd, 2014, Page(s)				
40.	M. Cvetkovska, A. Andreev, S. Trpevski, M. Knezević Parametric analysis of the energy demand in buildings with Passive House Standard, Portugal SB13 Contribution of sustainable building to meet EU 20-20-20 targets novembar 2013 Guimarães PORTUGAL, Page(s) 303-310	2	1		
41.	S.Aleksić, M.Rogač, R.Pejović, M.Knezević : Drumski most preko rijeke Cijevne u Podgorici, VIII Međunarodni naučno-stručni skup-Savremena teorija i praksa u graditeljstvu, Banja Luka 2013, Page(s) 469-477	2	1		
42.	M. Cvetkovska, M. Knezević , M. Rogac Thermal insulation effects on energy efficiency of building structures, Civil and Environmental Engineering UGM, Yogyakarta, Indonesia, No. XXI/2, Volume May 2012, ISSN 0854-1116, Page(s) 1209-1215	2	1		
43.	M. Rogac, M. Knezević , M. Cvetkovska Plastic analysis of steel frame structure, Civil and Environmental Engineering UGM, Yogyakarta, Indonesia, No. XXI/2, Volume May 2012, ISSN 0854-1116, Page(s) 1217-1225	2	1		
44.	Z.Krakutovski, M.Knezević , Z.Zafirovski, M.Cvetkovska Experiences in designing of rehabilitation works for north-south railway line in Montenegro, Internaciona scientific conference People, Buildings and Environment 2012. Lednice, 2012, Czech Republic, Book of Abstract Page 49	2	1		
45.	V.Radovic, I.Mrdak,M.Rakocević, M.Knezević Rekonstrukcija gornjeg stroja željezničke pruge Vrbnica-Bar, dionica Trebaljevo-Kolašin, INDIS 2012, Međunarodna naučna konferencija Planiranje, projektovanje, građenje i obnova graditeljstva, novembar 2012. Novi Sad, Page(s) 238-245	2	1		
46.	Z.Beljkaš, N.Ivanišević, M.Knezević Kontrola izvođenja radova-uporedna analiza crnogorskog zakona i Fidic uslova ugovora, INDIS 2012, Međunarodna naučna konferencija Planiranje, projektovanje, građenje i obnova graditeljstva, novembar 2012. Novi Sad, Page(s) 330-337	2	1		
47.	N. Pavličić, D. Đurić-Jočić, Z.Beljkaš, M.Knezević Izbor pravih ljudi je ključ uspjeha, INDIS 2012, Međunarodna naučna konferencija Planiranje, projektovanje, građenje i obnova graditeljstva, novembar 2012. Novi Sad, Page(s) 345-351	2	1		
48.	B.Šćepanović, D.Lučić, M.Knezević Ann forecast models VS empirical mathematical expressions for ultimate load of eccentrically patch loaded steel I-girdes, INDIS 2012, Međunarodna naučna konferencija Planiranje, projektovanje, građenje i obnova graditeljstva, novembar 2012. Novi Sad, Page(s) 264-271	2	1		
49.	M. Cvetkovska, S. Trpevski, M.Knezević , M.Lazarevska Building envelope influence on energy efficiency of building structures, INDIS 2012, Međunarodna naučna konferencija Planiranje, projektovanje, građenje i obnova graditeljstva, novembar 2012. Novi Sad, Page(s) 431-438	2	1		
50.	Lazarevska M., Cvetkovska M., Knezević M. , Samardžioska T., Trombeva Gavriloska A., "Determination of fire resistance of RC columns – Numerical analyses and neural network's prognostic modelling", 15th International Conference on Experimental Mechanics-ICEM 15, Porto, Portugal, 22-27 July 2012, Proceedings Page(s) 783-791;	2	1		
51.	Jasmina Cetković, Miloš Knezević , Ivana Krivokapić, "Modern trends of HRM on example of local Montenegrin administration",	2	1		
	<i>XVI International Symposium "Project Management"</i> (ISSN:1820-0222), Volume , Issue , May 2012, Page(s) 169-173				
52.	J.Kalezić, M. Knezević Following Sir Arthur C, Clarke's predictions, 19 th Internaciona Symposium on Electronics in Transport ISEP 2011, Ljubljana, Slovenia 2011	2	2		
53.	M.Lazarevska, M.Knezević , Обучавање на вештачки невронски мрежи,DGKM, 14th Internaciona Symposium, Struga, Macedonia 2011, , Page(s) 511-516	2	2		
54.	M.Lazarevska, M.Knezević , Вештачки невронски мрежи- основни концепти,DGKM, 14th Internaciona Symposium, Struga, Macedonia 2011, , Page(s) 517-522	2	2		
55.	M.Knezević , D.Bojović, D.Nikolić, K.Jovanović, Lj.Lončar,The effect of entrapped air on concrete compressive strenght- neural network approach and clasical research,DGKM, 14th Internaciona Symposium, Struga, Macedonia 2011, , Page(s) 69-74	2	2		
56.	Lazarevska M., Knezević M. , Cvetkovska M., "Application of neural networks for prognostic modeling", 3rd International Symposium for students of doctoral studies in the field of Civil Engineering, Architecture and Department of Environmental Engineering and Occupational Safety and Health - PhIDAC, Novi Sad, Serbia, September 2011, Proceedings Page(s) 457-464;	2	1		
57.	Lazarevska M., Knezević M. , Cvetkovska M.: Comparison of numerical analyses and neural networks prognostic model, The internaciona conference Innovation as a Function of Engineering Development IDE 2011, Niš, ISBN 978-86-80295-98-5, novembar 2011, Page(s) 187-192	2	1		
58.	Z.Prašević, M.Knezević , Aplication of heteroassociative memory for multicriteria decision making in construction industry, Internaciona scientific conference People, Buildings and Environment 2010, Krtiny, 2010, Czech Republic, , Page(s) 239-247	2	2		
59.	J.Lukić, M.Knezević , M.Gogić Technology of earthworks performance during the construction of highways, with specific example for the highway Bar-Boljare in Montenegro, Internaciona scientific conference People, Buildings and Environment 2010. Krtiny, 2010, Czech Republic, , Page(s) 499-505	2	1		
60.	K.Delijić,D.Šuković,M.Krgović, M.Knezević , Some enviromental impact investigation of sandblasting grit using in some concrete mixtures, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, Macedonia, 2010.	2	1		
	1.3.1 Domoći kongresi, simpozijumi i seminari				
61.	M. Knezević : Obrazovanje inženjerskog kadra u oblasti građevinarstva, Naučna tribina Obrazovanje inženjerskog kadra u Crnoj Gori, Zbornik izlaganja, uvodnih referata i diskusija (ISBN 978-9940-9566-0-8), Podgorica 2014, Page(s) 70-73	1	1		
	1.5. Recenziranje				
	1.5.1. Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama				
	Technical gazette, (Print: ISSN 1330-3651, Online ISSN 1848-6339)- 5 recenzija	5	10		
	1.5.2. Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u bazi podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku				
	<i>Journal of Applied Engineering Science</i> (ISSN:1451-4117) – 23 recenzije	23	23		
					167,5

	Br. ref.	Br. kan.			
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST					
3.3.1. Gostujući profesor na inostranim univerzitetima					
- Brno University of Technology, Faculty of Civil Engineering, januar 2015	8	8	- Leković Veljo: "IDEJNI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA ZA REKONSTRUKCIJU MAGISTRALNOG PUTA PODGORICA – CETINJE, DIONICA KOKOTI"	2	2
- Hidrotehnički fakultet Univerziteta za arhitekturu i građevinarstvo u Sofiji УАСГ София, 2014	8	8	- Blagojević Marko: "TEHNOLOGIJA IZVOĐENJA SANACIJE I REKONSTRUKCIJE MOSTOVA NA ŽELJEZNIČKOG PRUZI"	2	2
- Brno University of Technology, Faculty of Civil Engineering, januar 2013	8	8	- Madžgalj Marko: "ORTOGONALNI PLAN I RASPORED ZEMLJANIH MASA ZA REKONSTRUKCIJU MAGISTRALNOG PUTA PODGORICA – KOLAŠIN"	2	2
3.4 Mentorstvo					
3.4.1 Mentorstvo na doktorskim studijama					
- Marija Jevrić: »MODEL UPRAVLJANJA GRAĐENOM SREDINOM PRIMJENOM FRAKTALNA GEOMETRIJE«, Univerzitet Crne Gore, Građevinski fakultet.	4	4	- Osmanović Adnan: "TEHNOLOGIJA IZVOĐENJA RADOVA NA SANACIJI KLIZIŠTA «POVIJA»"	2	2
- Marijana Lazarevska: «MODELOVANJE UPRAVLJANJA GRAĐEVINSKIM PROJEKTIMA UZ PRIMJENU FAZI-NEURALNIH MREŽA«, Univerzitet Crne Gore, Građevinski fakultet.	4	4	- Bašović Irfan: "TEHNOLOGIJA IZGRADNJE SANACIJE KLIZIŠTA «DOBRAKOVO» NA MAGISTRALNOM PUTU M-21 RIBAREVINA – BARSKI MOST"	2	2
Na poslijediplomskim studijama					
- Željka Beljkaš: «UPOREDNA ANALIZA TEHNIČKOG NADZORA PO CRNOGORSKOM ZAKONODAVSTVU I FIDIC USLOVIMA UGOVORA », Univerzitet Crne Gore, Građevinski fakultet.	2	2	- Šukurica Asmir: "POSTUPANJE PRI ZBRINJAVANJU GRAĐEVINSKOG OTPADA NASTALOG PRILIKOM REKONSTRUKCIJE I OBNOVE DIONICE MAGISTRALNE SAOBRAĆAJNICE"	2	2
- Tatjana Vujošević: «OSIGURANJE OD PROFESIONALNE ODGOVORNOSTI PROJEKTANATA I IZVOĐAČA RADOVA«, Univerzitet Crne Gore, Građevinski fakultet.	2	2	Dodiplomske studije		
3.4.3 Na dodiplomskom studiju					
Akaderske postdiplomske specijalističke studije					
- Marijana Radović: „TEHNOLOGIJA GRAĐENJA MOSTA «MORAČICA» U SISTEMU ČELIČNE KONTINUALNE RASPONSKE KONSTRUKCIJE NA AB STUBOVIMA NA AUTOPUTU BAR – BOLJARE, DIONICA SMOKOVAC – UVAČ – MATEŠEVO"	2	2	- Kovačević Petar: "IZVOĐAČKI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA REKONSTRUKCIJE GRANIČNOG PRELAZA «DOBRAKOVO» NA MAGISTRALNOM PUTU M-21"	0.5	0.5
- Iković Jakov: "TEHNOLOGIJA IZVOĐENJA TUNELA U PUTOGRADNJI SA OSVRTOM NA DIREKTIVU 2004/54 EC O MINIMALNIMA USLOVIMA BEZBJEDNOSTI ZA TUNELE NA TRAU-SEVROPSKOJ MREŽI"	2	2	- Stipković Goran: "TEHNOLOGIJA SANACIJE KLIZIŠTA «PASTROVAČKA GORA» NA MAGISTRALNOM PUTU M-2 PETROVAC – PODGORICA (SOTONIĆI II)"	0.5	0.5
- Andrijašević Ratko: „TEHNOLOGIJA IZVOĐENJA SANACIJE KLIZIŠTA «BARE ŠUMANOVIČA» NA ŽELJEZNIČKOJ PRUZI NIKŠIĆ – PODGORICA"	2	2	- Đurković Luka: "UPOREDNA ANALIZA UGOVARANJA PREMA USLOVIMA EVROPSKE INVESTICIONNE BANKE I CRNOGORSKOG ZAKONODAVSTVA"	0.5	0.5
- Krivošić Deis: „ZAŠTITA KOSINA NA PUTEVIMA"	2	2	- Madžgalj Elzana: "IDEJNI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA REKONSTRUKCIJE MAGISTRALNOG PUTA M-2 NA POTEZU BEČIĆI – RAFILOVIĆI"	0.5	0.5
- Ilinčić Marko: "UPOREDNI PRIKAZ TEHNOLOGIJE IZGRADNJE MOSTA «MORAČICA» NA AUTOPUTU BAR – BOLJARE, DIONICA SMOKOVAC – UVAČ"	2	2	- Rašović Tatjana: "IDEJNI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA SANACIJE I OBNOVE REGINALNOG PUTA RISAN – GRAHOVO, DIONICA OSJEČENICA – VILUSI"	0.5	0.5
- Laković Aleksandra: „PROCEDURE VOĐENJA GRAĐEVINSKOG NADZORA NAD IZGRADNJOM IV FAZE MINIOBILAZNICE OKO PODGORICE PO «FIDIC» USLOVIMA UGOVORA"	2	2	- Miranović Željko: "SISTEM UPRAVLJANJA STRABAG-a"	0.5	0.5
- Čuzović Dražen: "IDEJNI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA REHABILITACIJE ŽELJEZNIČKE PRUGE KOLAŠIN-BAR, DIONICA PODGORICA – GOLUBOVCI I STANICA GOLUBOVCI"	2	2	- Batričević Dragana: "NEGATIVNI UTICAJI PUTA NA ŽIVOTNU SREDINU"	0.5	0.5
- Đukić Ivana: "TEHNOLOGIJA GRAĐENJA POTPORNIH ZIDOVA"	2	2	- Krunić Milan: "FINANSIJSKA ULAGANJA U ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE CRNE GORE ZA PERIOD OD 2004. DO 2008. GODINE"	0.5	0.5
			- Krušić Tanja: "ULAGANJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA I ODRŽAVANJE PUTEVA U CRNOJ GORI ZA PERIOD OD 2006. DO 2009. GODINE"	0.5	0.5
			- Bašić Danilo: "PROJEKAT TEHNOLOŠKOG PROCESA I IEDJNI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA ASFALTNE BAZE NA CIJEVNI U PODGORICI"	0.5	0.5
			- Aleksandar Dragić: "OSIGURANJE I BANKARSKE GARANCIJE PROJEKTOVANJA I GRAĐENJA OBJEKATA"	0.5	0.5
			- Božidar Joković: "AERODROMI, AERODROMSKE KOLOVOZNE KONSTRUKCIJE"	0.5	0.5
			- Kristina Čepnjić: "UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA U GRAĐEVINARSTVU"	0.5	0.5

- Vučić Papović: "ODGOVORNOST IZVOĐAČA RADOVA"	0.5	0.5
- Stefan Mitrović: "UPRAVLJANJE PROJEKTOM PRI IZRADI TEHNIČKE DOKUMENTACIJE"	0.5	0.5
- Anđela Vesković: "BETONSKI KOLOVOZI"	0.5	0.5
- Jovana Božović: "POSLOVNO PREGOVARANJE: STILOVI I TEHNIKE"	0.5	0.5
- Nikola Babić: "TEHNOLOGIJA SPRAVLJANJA ASFALTA I RECIKLAŽA ASFALTA"	0.5	0.5
- Nevena Perić: "ANALIZA PROIZVODNJE ASFALTA U CENTRALNOM I JUŽNOM REGIONU CRNE GORE"	0.5	0.5
- Mina Marković: "IDEJNI PROJEKAT ORGANIZACIJE I TEHNOLOGIJE GRAĐENJA ZA MAGISTRALNI PUT PODGORICA – CETINJE DIONICA MATERIZI"	0.5	0.5
3.5 Kvalitet pedagoškog rada		
Prema odluci Vjeca Fakulteta	5	5
		79

4. STRUČNA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
4.2 Urednik ili koeditor časopisa, knjige, urednik kontinuiranih umjetničkih programa (u trajanju dužem od devet mjeseci)		
4.2.1 U inostranstvu		
- Časopis Construction of Unique Buildings and Structures ISSN 2304-6295, član redakcionog odbora	6	6
- Časopis "Инженерно-строительный журнал", ISSN 2071-4726, član redakcionog odbora	6	6
- Časopis Tehnika-Naše građevinarstvo ISSN 0350-2619, član redakcionog odbora	6	6
- Časopis Nehnutelnosti a byvanie (ISSN:1336-944X), član redakcionog odbora	6	6
- Časopis Journal of Applied Engineering Science (JAES) ISSN 1451-4117 UDC 33, član internacionalnog uređivačkog odbora	6	6
- Časopis Izgradnja ISSN 0350-5421, član međunarodnog redakcionog odbora	6	6
- Regionalni almanah Put plus, ISSN 2335-0474, član redakcionog odbora	6	6
4.2.2. U zemlji		
- Zbornik radova GNP 2014, ISBN 978-86-82707-23-3, urednik	4	4
- Zbornik radova GNP 2012, ISBN 978-86-82707-21-9, urednik	4	4
4.3 Stručni članak		
- M.Knežević, D.Lučić, J. Cetković, Z. Beljkaš Detaljni prostorni plan autoputa Bar-Boljare, prikaz prioritete dionice Smokovac-Mateševo, Put plus, regionalni almanah ISSN 2335-0474, 2015/2015, Page(s) 66-73	1	1
- D.Lučić, M.Knežević, Z. Beljkaš Detaljni prostorni plan autoputa Bar-Boljare, Put plus, regionalni almanah ISSN 2335-0474, 2015/2016, Page(s) 216-219	1	0,5

4.6 Ostala dokumentovana stručna djelatnost:		
1. M. Knežević, Autoput Bar-Boljare, dionica Smokovac Mateševo, Odgovorni projektant organizacije i tehnologije građenja i član menadžment tima,		20
2. M. Knežević, Rekonstrukcija željezničke pruge Bar-Kolašin u dužini od 120 km, Vodeći projektant		
3. M. Knežević, Veliki broj tehničkih pregleda rekonstrukcije magistralnih puteva Podgorica-		

Cetinje-Budva, Podgorica-Kolašin, Kolašin-Mojkovac, Član tima		
4. M. Knežević, Supervizija projekata željezničke infrastrukture Mijatovo Kolo-Mojkovac, Trebešnica, Trebaljevo, Rukovodilac supervizije		
5. M. Knežević, Studija opravdanosti željezničke pruge Pljevlja-Bijelo Polje-Berane-granica sa Kosovom, rukovodilac Studije		
Veći broj drugih projekata, ekspertiza i izvještaja. Dobitnik nagrade Inženjerske komore CG i nagrade Cemex.		
Članstvo u profesionalnim udruženjima:		
- Predsjednik Strukovne Komore građevinskih inženjera Crne Gore od 2009.-2012 godine.		
- Član Upravnog odbora Inženjerske Komore Crne Gore 2009-2012 i Upravnog odbora Project consulting d.o.o. do 2012g		
- Rukovodilac sam primijenjenog studijskog programa Menadžment u građevinarstvu na Građevinskom fakultetu u Podgorici od 2006. godine		
- Izabran sam za dekana Građevinskog fakulteta u Podgorici za mandatni period od tri godine počev od avgusta 2010. Godine i reizabran za mandatni period 2013-2016.		
- Član Crnogorskog društva za zemljotresno inženjerstvo (CAZI)		
- Član Inženjerske komore Crne Gore.		
		71,5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	89	146	167.50	236.70
3. PEDAGOŠKI RAD			79	108
4. STRUČNI RAD	5	132	71.50	117.20
UKUPNO	94	278	318	461.90

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr Miloš Knežević ima odgovarajući stepen obrazovanja potreban za izbor u akademsko zvanje u skladu sa odredbama Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja i Statuta Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučno-istraživački rad u posljednjih pet godina može se oceniti kao vrlo uspješan. Predstavljen je sa 61 referencom i 28 recenzija, od kojih posebno treba istaći reference pod rednim brojevima 1-10 koje su objavljene u međunarodnim časopisima na sci listi, kao i pet recenzija u časopisima iste kategorije. Posebno treba istaći kandidatov rad na istraživanju oblasti upravljanja projektima u građevinarstvu u domenu baza podataka, metoda višekriterijumske analize, primjena neuralnih mreža, primjene informacionih tehnologija i aspekata upravljanja rizikom projekata. Vrijednost brojnih rezultata sakupljenih na ovim istraživanjima ogleda se u velikom broju objavljenih referentnih radova.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoški rad kandidata se odlikuje velikim profesionalizmom koji njegovi studenti naročito prepoznaju i cijene. Popularnost predmeta i njegov dosadašnji rad kao nastavnika se

ogleda i u velikom broju diplomskih I magistarskih radova gdje je studentima pomagao u njihovoj izradi. U nastavnom procesu se koristi savremena strana literatura, kao i savremene metode prezentacije.

OCJENA STRUČNOG RADA

Pored savremenih trendova u naučnom smislu, potrebno je studentima prenijeti praktično iskustvo koje se može dobiti samo na konkretnim problemima. Kandidat je ovo iskustvo nesumnjivo stekao kroz veliki broj najrazličitijih inženjerskih zadataka koje je uradio.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	89	146	167.50	236.70
3. PEDAGOŠKI RAD			79	108
4. STRUČNI RAD	5	132	71.50	117.20
UKUPNO	94	278	318	461.90

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ličnim poznavanjem rada kandidata, a na osnovu Statuta i Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore, predlažem da se dr Miloš Knežević izabere u zvanje redovnog profesora Građevinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Duško Lučić, redovni profesor
Građevinskog fakulteta u Podgorici

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Miloš Knežević ispunjava sve uslove u pogledu stepena obrazovanja u skladu sa Merilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom Univerziteta Crne Gore i Zakonom o visokom obrazovanju, za izbor u akademsko zvanje.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučno-istraživački rad kandidata u zadnjih pet godina obuhvata 60 referenci. Radovi su objavljeni ili prezentovani u međunarodnim časopisima, na međunarodnim i domaćim naučnim skupovima.

Rad prof. dr Miloša Kneževića se posebno odnosi na rešavanje složenih problema upravljanja građevinskim projektima i građevinskom proizvodnjom. Izvršena istraživanja su obimna i odnose se na izradu modela upravljanja projektovanjem i građenjem, upravljanju rizikom građevinskih projekata uz primene fuzzy skupova, veštačkih neuronskih mreža i drugih matematičkih metoda. Takođe, kandidat se u istraživačkom radu bavio i eksperimentalnim istraživanjima građevinskih materijala (radovi pod rednim brojevima 2, 9 i 10). U ovim istraživanjima treba posebno istaći naučne doprinose i rezultate do kojih je dr Miloš Knežević došao primenom neuronskih mreža u analizama požarno opterećenih stubova (rad 1 i 6) i ekcentrično lokalno opterećenih čeličnih I nosača (rad 3). Važno je istaći da su sva eksperimentalna pomenuta istraživanja izvedena na Univerzitetu Crne Gore.

Kandidat u naučno-istraživačkom radu koristi i svoje višegodišnje iskustvo stečeno u upravljanju i realizaciji investicionih projekata i izvođenju objekata u zemlji i inostranstvu. Zbog toga njegovi publikovani radovi, pored nesumnjivih teorijskih

i naučnih doprinosa, imaju i korisnu primenu u praksi upravljanja projektima i izgradnje objekata.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Miloš Knežević poseduje šira znanja u oblasti organizacije građenja i upravljanja projektima i pokazuje osposobljenost za savremenu organizaciju rada u nastavi i primenu savremenih metoda u izvođenju nastave, seminara i konsultacija. Nastoji i uspeva da zainteresuje studente za predmete na kojima drži nastavu, što potvrđuje i veliki broj studenata koji su radili i rade diplomske, specijalističke i magistarske radove iz Upravljanja projektima i Tehnologije građenja objekata niskogradnje i kojima je pomagao u izradi ovih radova.

U radu u nastavi koristi aktuelnu domaću i inostranu literaturu u ovoj oblasti koja se u toku posljednjih nekoliko decenija veoma intenzivno razvija. U radu sa studentima, kao i svojim kolegama na univerzitetu i u praksi održava veoma korektne odnose.

OCENA STRUČNOG RADA

Prof. dr Miloš Knežević je u periodu od 2010. godine ostvario i vrlo značajan stručni opus, koji se sastoji od velikog broja referenci koje obuhvataju projekte, studije, ekspertize, elaborate i izveštaje.

Ovaj bogat i raznovrstan stručni rad je od veoma velikog značaja za uspešan nastavnički i naučno-istraživački rad u oblasti upravljanja projektima i organizacije građenja i svakako je doprineo i doprinosi dostizanju zavidnog nivoa rada u nastavi i naučnim istraživanjima.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	89	146	167.50	236.70
3. PEDAGOŠKI RAD			79	108
4. STRUČNI RAD	5	132	71.50	117.20
UKUPNO	94	278	318	461.90

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Nakon uvida u celokupan naučno-istraživački rad, konstatujem da prof. dr Miloš Knežević ispunjava sve uslove koji su propisani Zakonom, Statutom i Merilima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore za izbor u zvanje redovnog profesora. Stoga sa posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Miloša Kneževića, dipl. građ. inž. izabere u akademsko zvanje redovnog profesora na Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore za predmete Upravljanje projektima, Građenje i održavanje puteva i Tehnologija građenja objekata niskogradnje

RECENZENT

Dr Dejan Petrović, redovni profesor
Fakulteta organizacionih nauka
Univerziteta u Beogradu

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr *Miloš Knežević*, dipl. ing. građ., ispunjava sve uslove u pogledu stepena obrazovanja u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, za izbor u akademsko zvanje.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučno-istraživački rada Kandidata u zadnjih pet godina, tj od izbora u zvanje vanrednog profesora, obuhvata: 10 radova objavljenih u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka na sci listi; 25 radova objavljenih u časopisima koji se nalaze u bazi podataka i imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku; 25 radova saopštenih na međunarodnim kongresima i seminarima i jedan rad saopšten na domaćem seminaru.

Rad prof. dr Miloša Kneževića se posebno odnosi na rešavanje problema upravljanja građevinskim projektima. Deo istraživanja se odnose na upravljanja rizikom građevinskih projekata uz primenu fuzzy skupova, veštačkih neuronskih mreža i drugih matematičkih modela, što se posebno naglašava i ističe. U naučno-istraživačkom radu Kandidat koristi svoje dragoceno iskustvo stečeno u upravljanju i realizaciji investicionih projekata u zemlji i inostranstvu. Zato njegovi publikovani radovi, pored teorijskih i naučnih doprinosa, imaju i korisnu primenu u praksi upravljanja izgradnjom objekata.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOBLJENOSTI

Kandidat prof. dr Miloš Knežević pokazuje osposobljenost za savremenu organizaciju u nastavi i primenu savremenih metoda u izvođenju nastave, seminara i konsultacija. Uspšno animira studente za predmete na kojima drži nastavu, zbog čega je pod njegovim mentorstvom veliki broj studenata uradio diplomski, specijalistički i magistarski rad iz predmeta Upravljanje projektima i Tehnologija građenja objekata niskogradnje. U radu u nastavi koristi aktuelnu domaću i inostranu literaturu iz ove oblasti, koja se u toku poslednjih nekoliko decenija veoma intezivno razvija. U radu sa studentima, kao i kolegama na Univerzitetu i praksi održava veoma korektne i kolegijalne odnose.

OCJENA STRUČNOG RADA

Kandidat prof. dr Miloša Kneževića je, u periodu poslije izbora u zvanje vanrednog profesora, ostvario je i vrlo značajan stručni opus, koji se sastoji od referenci koje obuhvataju studije, ekspertize, projekte, elaborate, revizije tehničke dokumentacije i razne izveštaje. Član je dva stručna udruženja. Takođe, prof. dr Miloš Knežević je član redakcionih odbora sedam međunarodnih časopisa, kao i dva Zbornika radova sa međunarodnog simpozijuma GNP koji organizuje Građevinski fakultet u Podgorici. Ovako bogat i raznovrstan stručni rad je od velikog značaja za uspešan nastavnički i naučno-istraživački rad u oblasti organizacije građenja i upravljanja projektima i doprineo je i doprinosi dostizanju zavidnog nivoa u nastavi i naučno-istraživačkom radu u ovoj oblasti.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	89	146	167.50	236.70
3. PEDAGOŠKI RAD			79	108
4. STRUČNI RAD	5	132	71.50	117.20
UKUPNO	94	278	318	461.90

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Nakon uvida u rad kandidata posle izbora u zvanje vanrednog profesora, kao i celokupan nastavni i naučno-istraživački rad, kao i na osnovu ličnog poznavanja kandidata i dugogodišnje zajedničke saradnje na Građevinskom fakultetu u Podgorici, kao i da sam bio član Komisije za pregled, ocenu i odbranu magistarske teze (Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu), konstatujem da prof. dr Miloš Knežević, dipl. ing. građ. ispunjava sve uslove koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta

Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, za izbor u zvanje redovnog profesora.

Stoga sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Miloša Kneževića, dipl. ing. građ.** izabere u akademsko zvanje **REDOVNOG PROFESORA** na Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Milan Trivunić, dipl. ing. građ.
redovni profesor Fakulteta tehničkih nauka
Univerziteta u Novom Sadu

SADRŽAJ:

1. REFERATI ZA IZBOR U ZVANJA

Biotehnički fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za predmete:
Opšte stočarstvo i Ovčarstvo i kozarstvo 1

Građevinski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za predmete:
Upravljanje projektima, Građenje i održavanje puteva,
i Tehnologija građenja objekata niskogradnje..... 10